

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 28. marraskuuta 2014
(OR. en)

15732/14

Toimielinten välinen asia:
2013/0186 (COD)

AVIATION 217
CODEC 2290

SELVITYS

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Neuvosto
Ed. asiak. nro:	14012/4/14 REV 4 AVIATION 191 CODEC 1966
Kom:n asiak. nro:	11501/13 AVIATION 91 CODEC 1588
Asia:	<i>Neuvoston (liikenne, televiestintä ja energia) istunto 3. joulukuuta 2014</i> Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan toteuttamisesta (uudelleenlaadittu) – Yleisnäkemys

I JOHDANTO

Komissio toimitti edellä mainitun ehdotuksen neuvostolle ja Euroopan parlamentille 12. kesäkuuta 2013. Ehdotuksen tarkoituksena on parantaa Euroopan lentoliikennejärjestelmän kilpailukykyä ja erityisesti kehittää edelleen yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa koskevaa aloitetta. Tämä toteutetaan laatimalla uudelleen nykyinen yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa koskeva lainsäädäntöpaketti ja tekemällä joitakin muutoksia vuonna 2009 hyväksyttyyn EASA-asetukseen. Yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa koskevan lainsäädäntöpaketin (ns. SES 2+ -paketti) tarkoituksena on erityisesti parantaa sääntöjen noudattamisen valvontaa, suorituskyvyn kehittämisjärjestelmää, toiminnallisia ilmatilan lohkoja, palveluntarjoajien asiakassuuntatunneisuutta ja yleistä suorituskykyä.

Lisäksi SES 2+ -paketilla yksinkertaistetaan lainsäädäntöä poistamalla nykyisestä lainsäädännöstä tiettyjä päällekkäisyyksiä. Ehdotuksessa puututaan sellaisiin keskeisiin ongelmiin kuin lennonvarmistuspalvelujen riittämätön tehokkuus ja ilmaliikenteen hallintajärjestelmän hajanaisuus.

II ASIAN ETENEMINEN NEUVOSTON ELIMISSÄ

Komissio esitti ehdotuksen ja siihen liittyvän vaikutustenarvioinnin ilmailutyöryhmälle, jäljempänä 'työryhmä', 2. syyskuuta 2013 Liettuan puheenjohtajakaudella. Sitä seurasi asiaa koskeva keskustelu. Ehdotuksen ensiesittely oli pohjana keskustelulle, jota EU:n liikenneministerit kävivät epävirallisessa kokouksessaan "Single European Sky - Delivering the Future: Vision 20XX" (Vilna, 15. ja 16. syyskuuta 2013). Ilmailutyöryhmässä käytyä keskustelua jatkettiin Kreikan puheenjohtajakaudella 20. kesäkuuta 2014.

Ehdotus liittyy läheisesti mainittuun lainsäädäntöpakettiin kuuluvaan toiseen ehdotukseen, joka on asetus Euroopan lentoturvallisuusviraston perustamisesta, jäljempänä 'EASA-asetus'. EASA-asetuksen osalta puheenjohtajavaltio on tarkastellut vain niitä artikloja, jotka liittyvät välittömästi uudelleenlaadittuun SES2+ -ehdotukseen. Ratkaisussa on otettu huomioon se, että komission odotetaan esittävän erillisen ehdotuksen koko EASA-asetuksen tarkistamisesta vuoden 2015 aikana.

Uudelleenlaaditun SES 2+ -ehdotuksen artiklakohtainen käsittely aloitettiin Italian puheenjohtajakaudella 4. heinäkuuta. Käsittelyä on jatkettu tiiviisti syys-, loka- ja marraskuun 2014 aikana.

Pysyvien edustajien komitealle (Coreper) esitettiin 26. marraskuuta 2014 ehdotus yleisnäkemykseksi. Tässä kokouksessa useat valtuuskunnat ilmaisivat kannattavansa periaatteessa puheenjohtajavaltion kompromissitekstiä. Toiset taas toistivat eräitä kysymyksiä koskevat huolensa ja esittivät uusia muotoiluja. Puheenjohtajavaltio pani merkille valtuuskuntien huolenaiheet, ja ratkaistakseen eräät jäljellä olevat kysymykset ja helpottaakseen yleisnäkemykseen pääsemistä se hyväksyi joitakin valtuuskuntien esittämiä ehdotuksia.

Ainoa vielä ratkaistava avoin kysymys koskee uudelleenlaaditun SES 2+ -ehdotuksen soveltamista Gibraltarin lentoasemaan.

Tämän selvityksen liitteessä olevat muutokset Coreperille toimitetun selvityksen liitteeseen nähden on **lihavoitu** ja merkitty hakasulkein [...]. Kaikilla valtuuskunnilla on voimassa Coreperin kokouksen jälkeen tehtyjä uusia muutoksia koskeva tarkasteluvarauma.

Lisäksi komissio pidättyy ilmaisemasta lopullista kantaansa koko kompromissiehdotukseen, kunnes siitä on neuvoteltu Euroopan parlamentin kanssa. Komission muut huolenaiheet ja varaukset esitetään tämän selvityksen liitteen alaviitteissä.

UK:lla on parlamentaarinen tarkasteluvarauma.

III ASIAN ETENEMINEN EUROOPAN PARLAMENTISSA

Euroopan parlamentin liikenne- ja matkailuvaliokunta nimesi asian esittelijäksi Marian-Jean MARINESCUn (EPP, RO). Euroopan parlamentti äänesti ehdotuksesta ensimmäisessä käsittelyssä 12. maaliskuuta 2014.

IV LOPPUTULOS

Neuvostoa pyydetään tarkastelemaan 3. joulukuuta 2014 pidettävässä istunnossaan tekstiä sellaisena kuin se on tämän selvityksen liitteessä, jotta voitaisiin ratkaista viimeiset avoinna olevat kysymykset ja hyväksyä yleisnäkemys.

2013/0186 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS**yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan toteuttamisesta¹
(uudelleenlaadittu)**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

**I LUKU
YLEISET SÄÄNNÖKSET****Kohde ja soveltamisala***1 artikla*

1. Tässä asetuksessa vahvistetaan yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan toteuttamista ja tehokasta toimintaa koskevat säännöt, jotta voidaan varmistaa ilmaliikenteen nykyiset turvallisuusstandardit, edistää lentoliikennejärjestelmän kestävä kehitystä ja parantaa ilmaliikenteen hallinnan ja lennonvarmistuspalvelujen (ATM) järjestelmän yleistä suorituskykyä Euroopan yleisessä ilmaliikenteessä siten, että voidaan täyttää kaikkien ilmatilan käyttäjien vaatimukset. Yhtenäiseen eurooppalaiseen ilmatilaan sisältyvät yhteinen yleiseurooppalainen reittiverkko, vähitellen yhtenäisempi toiminnallinen ilmatila², verkon hallinta ja ilmaliikenteen hallintajärjestelmät, jotka perustuvat turvallisuuteen, tehokkuuteen ja yhteentoimivuuteen kaikkien ilmatilan käyttäjien hyväksi.

¹ EUVL: "Tämä asetukset julkaistaan yhtäaikaan EASA-asetuksen (EY) [N:o XXXXX] kanssa. Sillä varmistetaan kummankin asetuksen samanaikainen voimaantulo."

² Puheenjohtaja ehdottaa 'yhtenäisemmän toiminnallisen ilmatilan' selvittämistä johdanto-osan kappaleessa seuraavasti: "Vaikka eurooppalaisessa ilmatilassa ilmaliikennepalvelut tarjoaa useampi kuin yksi palveluntarjoaja yhden tai useamman jäsenvaltion nimeämänä, ja kukin niistä toimii itsenäisenä yksikkönä ja vastaa omista palveluistaan, näitä palveluita olisi tarjottava mahdollisimman pitkälle saman toiminta-ajatuksen ja samojen toiminta- ja tukimenettelyjen pohjalta."

2. Tämän asetuksen soveltaminen ei vaikuta jäsenvaltioiden omaa ilmatilaansa koskevaan suvereniteettiin eikä 35 artiklassa esitettyihin jäsenvaltioiden tarpeisiin, jotka liittyvät yleiseen järjestykseen, yleiseen turvallisuuteen ja puolustuskysymyksiin. Tämä asetus ei koske sotilasoperaatioita eikä -koulutusta.
3. Tämän asetuksen soveltaminen ei vaikuta kansainvälisen siviili-ilmailun vuoden 1944 Chicagon yleissopimuksesta, jäljempänä 'Chicagon yleissopimus', johtuviin jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvoitteisiin. Tähän liittyen tällä asetuksella pyritään avustamaan jäsenvaltioita asetuksen soveltamisalalla täyttämään Chicagon yleissopimuksesta johtuvat velvoitteensa tarjoamalla perusta sen määräysten yhteiselle tulkinnalle ja yhdenmukaiselle täytäntöönpanolle ja varmistamalla, että nämä määräykset otetaan asianmukaisesti huomioon tässä asetuksessa ja sen täytäntöönpanosäännöissä.
4. Tätä asetusta sovelletaan ilmatilaan ICAOn EUR³- alueella, jonka ilmaliikennepalvelujen tarjoamisesta jäsenvaltiot vastaavat. Jäsenvaltiot voivat myös soveltaa tätä asetusta niiden vastuulle kuuluvaan ilmatilaan muilla ICAOn alueilla edellyttäen, että ne ilmoittavat siitä komissiolle ja muille jäsenvaltioille.
5. [...].^{4 5}

³ Komissio vastustaa Pohjois-Atlantin aluetta koskevan maininnan poisjättämistä.

⁴ UK ei voi hyväksyä Espanjan alaviitteessä 5 esittämää tekstinlisäystä. SEUT-sopimuksen mukaan on selvää, että EU:n ilmailulainsäädäntöä sovelletaan Gibraltariin. Gibraltar kuuluu jo nykyisen yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa koskevan lainsäädännön piiriin, eikä ole mitään syytä jättää Gibraltar tulevaisuudessa toimenpiteiden ulkopuolelle.

⁵ ES vastustaa 5 kohdan poistoa ja ehdottaa seuraavan kohdan lisäämistä: "*Tätä sopimusta ei sovelleta Gibraltarin lentoasemaan, ennen kuin Espanjan kuningaskunnan ja Yhdistyneen kuningaskunnan ulkoministerien yhteisellä julkilausumalla 2 päivänä joulukuuta 1987 sovitut järjestelyt on otettu käyttöön. Espanjan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset ilmoittavat neuvostolle järjestelyjen käyttöönottopäivästä.*"

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1. 'lennonjohtopalveluilla' palveluja, joita tarjotaan:
 - a) ilma-alusten
 - välisten törmäysten välttämiseksi,
 - esteisiin törmäämisen välttämiseksi lentopaikan liikennealueella; ja
 - b) ilmaliikennevirtojen sujuvuuden edistämiseksi ja ylläpitämiseksi;
2. 'lähilennonjohtopalveluilla' lähiliikenteelle tarjottavia lennonjohtopalveluja;
3. 'ilmailutiedotuspalveluilla' tarkoitetaan määritellylle alueelle sijoittautuneita palveluja, jotka vastaavat lennonvarmistuksen turvallisuuden, säännöllisyyden ja tehokkuuden mahdollistavien ilmailutietojen tarjoamisesta;
4. 'lennonvarmistuspalveluilla' (ANS) ilmaliikennepalveluja, viestintä-, suunnistus- ja valvontapalveluja, lennonvarmistukseen tarkoitettuja sääpalveluja sekä ilmailutiedotuspalveluja;
5. 'lennonvarmistuspalvelujen tarjoajalla' julkista tai yksityistä organisaatiota, joka tarjoaa yleisen ilmaliikenteen lennonvarmistuspalveluja;

6. 'ilmatilan lohkolla' ulottuvuudeltaan paikallisesti ja ajallisesti määriteltyä ilmatilaa, jossa tarjotaan lennonvarmistuspalveluja;
7. 'ilmatilan hallinnalla' suunnittelutoimintaa tai -palvelua , jonka päätavoite on hyödyntää käytettävissä olevaa ilmatilaa mahdollisimman tehokkaasti jakamalla aikoja dynaamisesti ja erottelemalla joissakin tapauksissa eri ilmatilan käyttäjäluokille osoitettava ilmatila lyhytaikaisten tarpeiden perusteella;
8. 'ilmatilan käyttäjillä' yleisessä ilmaliikenteessä käytettävien ilma-alusten käyttäjiä;
9. 'ilmaliikennevirtojen säätelyllä' toimintaa tai palvelua , joka on perustettu edistämään ilmaliikennevirtojen turvallisuutta, täsmällisyyttä ja sujuvuutta varmistamalla, että lennonjohtokapasiteettia käytetään mahdollisimman tehokkaasti ja että liikenteen määrä on sopusoinnussa asianomaisten ilmaliikennepalvelujen tarjoajien ilmoittamien kapasiteettien kanssa;
10. 'ilmaliikenteen hallinnalla' (ATM) ilmassa tai maassa suoritettavien toimintojen tai palvelujen (ilmaliikennepalvelun, ilmatilan hallinnan ja ilmaliikennevirtojen säätelyn) yhdistelmää, jolla varmistetaan ilma-alusten turvallinen ja tehokas liikkuminen toiminnan kaikissa vaiheissa;
11. 'ilmaliikennepalveluilla' lentotiedotuspalveluja, hälytyspalveluja, ilmaliikenteen neuvontapalveluja ja lennonjohtopalveluja (aluelennonjohto-, lähestymislennonjohto- ja lähilennonjohtopalvelut);
12. 'aluelennonjohtopalveluilla' johdettujen lentojen lennonjohtopalveluja lennonjohtoalueilla;
- 12 a. 'lennonjohtoalueella' valvottua ilmatilaa maan yläpuolella olevasta määräkorkeudesta ylöspäin;

13. 'lähestymislennonjohtopalveluilla' saapuville ja lähteville johdetuille lennoille tarjottavia lennonjohtopalveluja;
14. 'ilmaliikenteen hallinnan (ATM) yleissuunnitelmalla' suunnitelmaa, joka on hyväksytty neuvoston päätöksellä 2009/320/EY⁶ yhteisyrityksen perustamisesta uuden sukupolven eurooppalaisen ilmaliikenteen hallintajärjestelmän (SESAR) kehittämiseksi
27 päivänä helmikuuta 2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 219/2007⁷ 1 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
15. 'verkkokriisillä' tilaa, jossa ilmaliikenteen hallintaa ja lennonvarmistuspalveluja ei voida tarjota vaaditulla tasolla, mikä johtaa verkon kapasiteetin merkittävään alenemiseen, tai merkittävää epätasapainoa verkon kapasiteetin ja kysynnän välillä taikka yhdessä tai useammassa verkon osassa epätavallisen ja ennakoimattoman tilanteen seurauksena esiintyviä vakavia tiedonkulkuongelmia;
16. 'palvelukokonaisuudella' kahta tai useampaa lennonvarmistuspalvelua;
17. 'todistuksella' tai 'hyväksyntätodistuksella' Euroopan lentoturvallisuusviraston (EASA) tai kansallisen valvontaviranomaisen sovellettavan lainsäädännön mukaisessa muodossa myöntämää asiakirjaa, jolla vahvistetaan, että ilmaliikenteen hallinnan ja lennonvarmistuspalvelujen tarjoaja täyttävät tietyn palvelun tarjoamisen edellytykset;
18. 'viestintäpalveluilla' kiinteän tai liikkuvan verkon ilmailuviestintäpalveluja, jotka mahdollistavat maa-asemien välisen, ilma-aluksen ja maa-aseman välisen sekä ilma-alusten välisen viestinnän lennonjohtotarkoituksessa;
- 18 a. 'eurooppalaisella ilmaliikenteen hallintaverkolla' ... 20 päivänä helmikuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 liitteessä V b lueteltujen järjestelmien kokonaisuutta, joka mahdollistaa lennonvarmistuspalveluiden tarjoamisen unionissa, mukaan lukien yhteisön ja kolmansien maiden väliset rajakohdat;

⁶ EUVL L 95, 9.4.2009, s. 41.

⁷ EUVL L 64, 2.3.2007, s. 1, asetus sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksilla N:o 1361/2008 ja N:o 219/2014 (EUVL L 352, 31.12.2008 ja EUVL L 192, 1.7.2014).

19. 'rakenneosilla' aineellisia hyödykkeitä, kuten laitteistoja, ja aineettomia hyödykkeitä, kuten ohjelmistoja, joista eurooppalaisen ilmaliikenteen hallintaverkon yhteentoimivuus riippuu;
20. 'vakuutuksella' ilmaliikenteen hallinnan ja lennonvarmistuspalvelujen yhteydessä asetuksen (EY) 216/2008 3 artiklan ea alakohdassa määriteltyä ilmoitusta.
- 20 a. 'Eurocontrol' on lennonvarmistusalan yhteistyöstä 13 päivänä joulukuuta 1960 tehdyllä kansainvälisellä yleissopimuksella perustettu Euroopan lennonvarmistusjärjestö;
21. 'ilmatilan joustavalla käytöllä' ilmatilan hallinnan käsitettä, jonka peruseriaate on se, että ilmatilaa ei tulisi määritellä puhtaasti siviili- tai sotilasilmatilaksi, vaan sitä olisi pidettävä jatkumona, jossa kaikki käyttäjien tarpeet otetaan huomioon mahdollisimman hyvin;
22. 'lentosuunnitelmien palvelulla' palvelua, jonka tarkoituksena on antaa lentojen turvallista ja tehokasta suorittamista varten hyödyllisiä neuvoja ja tietoja;
23. 'hälytyspalvelulla' palvelua, jonka tarkoituksena on ilmoittaa asianomaisille organisaatioille etsintä- ja pelastustarpeesta olevista ilma-aluksista ja auttaa näitä organisaatioita tarpeen mukaan;
24. 'toiminnallisella ilmatilan loholla' operatiivisiin vaatimuksiin perustuvaa ilmatilan lohkoa, joka on perustettu valtioiden rajoista riippumatta ja jossa ilmaliikenteen hallinta ja lennonvarmistuspalvelujen ja niihin liittyvien toimintojen tarjonta on suoritusperusteista ja optimoitu, jotta jokaisella toiminnallisella ilmatilan loholla voitaisiin aloittaa ilmaliikenteen hallinnan ja lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien tiiviimpi yhteistyö tai, silloin kun se on tarkoituksenmukaista, käyttää yhtä tarjoajaa;

25. 'yleisellä ilmaliikenteellä' siviili-ilma-alusten ja valtion ilma-alusten (kuten sotilas-, tull- ja poliisikäytössä olevien ilma-alusten) toimintaa, kun kyseinen toiminta toteutetaan kansainvälisen siviili-ilmailun vuoden 1944 Chicagon yleissopimuksella perustetun Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) menettelyjen mukaisesti;
26. 'yhteentoimivuudella' eurooppalaisen ilmaliikenteen hallintaverkon järjestelmiltä ja rakenneosilta sekä sen toiminnassa tarvittavilta menetelmiltä vaadittavaa toiminnallisten, teknisten ja operatiivisten ominaisuuksien kokonaisuutta, joka mahdollistaa sen turvallisen, saumattoman ja tehokkaan toiminnan. Yhteentoimivuuteen päästään saattamalla järjestelmät ja rakenneosat olennaisten vaatimusten mukaisiksi;
27. 'sääpalveluilla' niitä järjestelyjä ja palveluja, joilla ilmailulle toimitetaan sääennusteita, -varoituksia, -katsauksia ja -havaintoja sekä muita valtion ilmailua varten tuottamia säätietoja;
28. 'suunnistuspalveluilla' järjestelyjä ja palveluja, jotka tarjoavat ilma-alukselle paikantamis- ja ajoitustietoja;
29. 'operatiivisilla tiedoilla' lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien, ilmatilan käyttäjien, lentoasematoiminnan harjoittajien ja muiden asiaankuuluvien toimijoiden operatiivisten päätösten tekemiseen tarvitsemia tietoja kaikista lennon vaiheista;
30. 'käyttöönnotolla' ensimmäistä operatiivista käyttöä järjestelmän alkuasennuksen tai parantamisen jälkeen;
31. 'reittiverkolla' määritettyjen reittien muodostamaa verkkoa, jossa yleisen ilmaliikenteen virrat ohjataan lennonjohtopalvelujen tarjoamisen edellyttämällä tavalla;
32. 'valvontapalveluilla' järjestelyjä ja palveluja, joita käytetään kunkin ilma-aluksen aseman määrittämiseen turvallisen porrastuksen mahdollistamiseksi;

33. 'järjestelmällä' ilmassa ja maassa toimivia rakennneosien yhdistelmiä sekä avaruudessa toimivia laitteistoja, jotka tukevat lennonvarmistuspalvelua kaikissa lennon vaiheissa;
34. 'parantamisella' muutostöitä, joilla muutetaan järjestelmän toiminnallisia ominaisuuksia;
35. 'rajat ylittävillä palveluilla' tilannetta, jossa jonkin jäsenvaltion lennonvarmistuspalvelut tarjoaa toisessa jäsenvaltiossa sertifioitu lennonvarmistuspalvelujen tarjoaja;
36. 'kansallisella valvontaviranomaisella' kansallista elintä tai kansallisia elimiä, jo(i)lle jäsenvaltio on antanut tämän asetuksen mukaiset tehtävät ja asetuksen (EY) N:o 216/2008 8 b ja 8 c artiklassa säädetty tehtävät;
37. 'tukipalveluilla' viestintä-, suunnistus- ja valvontapalveluja, sääpalveluja⁸ sekä ilmailutiedotuspalveluja;
- 37 a. 'suorituskykysuunnitelmalla' erilaisia kansallisella, toiminnallisten ilmatilalohkojen tai verkon tasolla laadittuja suunnitelmia ilmaliikenteen hallinnan ja lennonvarmistuspalvelujen suorituskyvyn parantamiseksi.
38. 'paikallisilla suorituskykytavoitteilla' suorituskykytavoitteita, joita jäsenvaltiot ovat vahvistaneet paikallisella tasolla eli toiminnallisen ilmatilan lohkon, jäsenvaltion, maksuvyöhykkeen tai lentoaseman tasolla.

⁸ Puheenjohtajavaltio ehdottaa seuraavaa selvennystä johdanto-osan kappaleeseen: "*Jos jäsenvaltiot nimeävät sääpalvelujen tarjoajat 9 a artiklan mukaisesti, sääpalveluja ei pitäisi lukea 10 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuihin keskitetysti tarjottaviin tukipalveluihin.*"

II LUKU

KANSALLISET VIRANOMAISET

3 artikla

Kansallinen valvontaviranomainen

1. Jäsenvaltioiden on joko yhdessä tai yksittäin joko nimettävä tai perustettava elin tai elimiä kansalliseksi valvontaviranomaisekseen huolehtimaan tämän asetuksen mukaisesti kyseiselle viranomaiselle annetuista tehtävistä.
- 1 a. Kansalliset valvontaviranomaiset käyttävät toimivaltuuksiaan puolueettomasti, riippumattomasti ja avoimesti. Ne on erityisesti organisoitava ja varustettava henkilöstöllä ja niitä on johdettava ja rahoitettava siten, että ne voivat käyttää toimivaltuuksiaan tällä tavalla.
(siirretty 5 kohdasta)
2. Kansallisten valvontaviranomaisten on oltava erityisesti organisatorisesti, hierarkkisesti ja päätöksenteon kannalta riippumattomia lennonvarmistuspalvelujen tarjoajista. Tämä riippumattomuus ei estä kansallisia valvontaviranomaisia hoitamasta tehtäviään julkishallinnon puitteissa.

2 a. Kansallisten valvontaviranomaisten on oltava joko oikeudellisesti tai toiminnallisesti erillisiä lennonvarmistuspalvelujen tarjoajista.^{9 10}

2 b. Jos kansalliset valvontaviranomaiset eivät ole oikeudellisesti erillisiä lennonvarmistuspalvelujen tarjoajista, jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle toteuttamistaan toimenpiteistä sen varmistamiseksi, että ne täyttävät 2 kohdan vaatimukset, ja todistettava asiakirjoin, kuinka tämä erottaminen toteutuu, osoittamalla viranomaisten riippumattomuuden toimivuus. Jos kansallinen valvontaviranomainen ja lennonvarmistuspalvelujen tarjoaja kuuluvat samaan hallintoon, kansallinen valvontaviranomainen ei saa pyytää eikä ottaa vastaan ohjeita kyseisen hallinnon hierarkkiselta¹¹ tasolta, jolla on lennonvarmistuspalvelujen tarjoajia koskevaa toimivaltaa, 4 artiklassa tarkoitettujen tehtävien ja niihin liittyvien päätösten osalta. Lisäksi lennonvarmistuspalvelujen tarjoajalla ei ole päätösvaltaa kansallisen valvontaviranomaisen talousarviovarojen jakamisen osalta.

⁹ Puheenjohtaja selventäisi säännöstä johdanto-osan kappaleessa 10: *"Jotta palvelujen tarjonnan valvonta olisi yhtenäistä ja hyvätasoista kaikkialla Euroopassa, kansallisille valvontaviranomaisille olisi annettava riittävä riippumattomuus ja riittävät resurssit. Asianomaisen ministeriön suorittamasta yleisestä poliittisesta valvonnasta huolimatta tällainen riippumattomuus olisi saavutettava muun muassa erottamalla [...] kansallisten valvontaviranomaisten ja lennonvarmistuspalvelun tarjoajien hierarkkiset rakenteet toisistaan. Tätä varten näiden yksikköjen olisi suoritettava tehtävänsä puuttumatta toinen toistensa tehtäviin ja päätöksentekoprosesseihin."*

¹⁰ Puheenjohtaja ehdottaa seuraavaa uutta johdanto-osan kappaletta, jossa selitetään tätä toisistaan erottamista siinä tapauksessa, että kansalliset valvontaviranomaiset eivät ole oikeudellisesti erillään lennonvarmistuspalvelun tarjoajista: *"Kansallisten valvontaviranomaisten on oleellista soveltaa tätä asetusta yhtenäisellä tavalla, myös silloin, kun ne eivät ole oikeudellisesti erillisiä elimiä. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kansalliset valvontaviranomaiset kykenevät toiminnallisesti erillisinä eliminä suorittamaan tehtävät, jotka niille on uskottu, eli olemaan riittävän riippumattomia ja itsenäisiä erityisesti lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien suhteen, jotta vältettäisiin eturistiriidat. Sitä varten kansallisten valvontaviranomaisten ja niiden määräysvallassa olevan henkilöstön olisi suoritettava työnsä siten, että ne varmistavat itsenäisyytensä ja riippumattomuutensa lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien suhteen toteuttamalla asianmukaisen, näkyvän ja tosiasiallisen eriytymisen."*

¹¹ Puheenjohtaja ehdottaa seuraavaa uutta johdanto-osan kappaletta: *"Olsi asetettava erityiset edellytykset, joilla varmistetaan kansallisen valvontaviranomaisen ja lennonvarmistuspalvelujen tarjoajan hierarkkinen riippumattomuus, mikä tarkoittaa, että 4 artiklassa tarkoitettuihin kansallisen valvontaviranomaisen tehtäviin ja niihin liittyviin päätöksiin eivät vaikuta asianomaisessa lennonvarmistuspalvelujen tarjoajassa hierarkkisessa asemassa oleva henkilö."*

3. Kansalliset valvontaviranomaiset voivat olla organisatorisesti yhteydessä muihin sääntelyelimiin ja/tai turvallisuusviranomaisiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 kohdan soveltamista.
4. [..]
5. [...]
6. Kansallisten valvontaviranomaisten henkilöstöä koskevat seuraavat vaatimukset:
 - a) henkilöstö otetaan palvelukseen sellaisten selkeiden ja avointen prosessien mukaisesti, joilla varmistetaan henkilöstön riippumattomuus;
 - b) henkilöstö valitaan sen erityisen osaamisen perusteella, mukaan lukien asianmukainen pätevyys ja merkityksellinen kokemus, tai sille annetaan asianmukaista koulutusta;
 - c) henkilöstön on toimittava riippumattomasti, erityisesti välttämällä eturistiriitoja lennonvarmistuspalvelujen tarjoamisen ja tehtäviensä suorittamisen välillä;
- 6 a. ¹²Strategisesta päätöksenteosta vastaavien henkilöiden on pidätyttävä mahdollisista suorista tai epäsuorista etunäkökohdista, joiden voidaan katsoa haittaavan heidän riippumattomuuttaan ja jotka saattavat vaikuttaa heidän tehtäviensä suorittamiseen. Heidän on sitä varten annettava sidonnaisuuksistaan ja etunäkökohdistaan vuosittain ilmoitukset, joista käyvät ilmi mahdolliset suorat tai epäsuorat etunäkökohdat.
7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisilla valvontaviranomaisilla on riittävät resurssit ja valmiudet suorittaa niille tämän asetuksen nojalla annetut tehtävät tehokkaasti ja oikea-aikaisesti. Kansallisten valvontaviranomaisten on hallinnoitava henkilöstöään omien määrärahojensa pohjalta, jotka vahvistetaan suhteessa niihin tehtäviin, jotka viranomaisen on toteutettava 4 artiklan mukaisesti.

¹² Puheenjohtaja ehdottaa seuraavan johdanto-osan kappaleen lisäämistä, jotta selvennetään strategisesta päätöksenteosta vastaavien henkilöiden käsitettä: "*Käsitettä strategisesta päätöksenteosta vastaavat henkilöt sovelletaan hyvin rajalliseen joukkoon korkea-arvoisia toimihenkilöitä, jotka lukeutuvat johtoon.*"

8. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kansallisten valvontaviranomaisten nimet ja osoitteet ja niiden muutokset sekä toimenpiteet, jotka on toteutettu tämän artiklan noudattamiseksi.
9. *[Poistettu. Käsite otetaan huomioon viittauksessa parhaisiin käytäntöihin 5 artiklan 1 kohdassa]*

4 artikla

Kansallisten valvontaviranomaisten tehtävät

1. Edellä 3 artiklassa tarkoitettujen kansallisten valvontaviranomaisten tehtävänä on erityisesti
- a) varmistaa, että tämän asetuksen soveltamista ja erityisesti niiden lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien toiminnan turvallisuutta ja tehokkuutta, jotka tarjoavat palveluja asianomaisen viranomaisen nimenneen tai perustaneen jäsenvaltion vastuulla olevassa ilmatilassa, valvotaan;
 - b) myöntää hyväksyntätodistuksia lennonvarmistuspalvelujen tarjoajille asetuksen (EY) N:o 216/2008 8 b artiklan mukaisesti ja valvoa niiden myöntämisehtojen noudattamista;
 - c) myöntää lupakirjoja, kelpuutuksia, merkintöjä ja todistuksia lennonjohtajille asetuksen (EY) N:o 216/2008 8 c artiklan mukaisesti ja valvoa niiden myöntämisehtojen noudattamista;
 - d) laatia suorituskykysuunnitelmia ja seurata niiden täytäntöönpanoa 11 artiklan mukaisesti;
 - e) seurata maksujärjestelmän täytäntöönpanoa 12 ja 13 artiklan mukaisesti;

- f) hyväksyä mahdollisesti vaadittavat operatiivisten tietojen saatavuutta koskevat edellytykset 22 artiklan mukaisesti;
 - g) valvoa vakuutuksia ja järjestelmien käyttöönottoa;
 - h) valvoa niiden ehtojen soveltamista, joiden mukaisesti vaatimustenmukaisuudesta ilmoitetaan, sekä sovellettavien vaatimusten jatkuvaa noudattamista.
2. Kunkin kansallisen valvontaviranomaisen on järjestettävä asianmukaisia tarkastuksia ja selvityksiä, joilla todennetaan tämän asetuksen vaatimusten noudattaminen. Asianomaisen lennonvarmistuspalvelujen tarjoajan on helpotettava tällaisen työn suorittamista.

Kansallisten valvontaviranomaisten välinen yhteistyö

1. Kansallisten valvontaviranomaisten on **tarvittaessa** vaihdettava tietoja työstään ja päätöksen-tekoonsa liittyvistä periaatteista, parhaista käytännöistä ja menettelyistä sekä tämän asetuksen soveltamisesta. Kansalliset valvontaviranomaiset voivat sitä varten osallistua ja toimia yhdessä verkostossa, joka kokoontuu säännöllisin väliajoin. Komissio ja Euroopan lentoturvallisuusvirasto, jäljempänä 'EASA', ovat verkoston jäseniä, ja ne koordinoivat ja tukevat verkoston toimintaa ja antavat verkostolle tarvittaessa suosituksia.

Jollei tämän asetuksen 22 artiklan ja asetuksen (EY) N:o 45/2001 mukaisista tietosuojasäännöistä muuta johdu, komissio ja EASA tukevat tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua tietojenvaihtoa verkoston jäsenten välillä mahdollisesti sähköisiä välineitä käyttäen ja siten, että kunnioitetaan lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien kaupallisesti arkaluonteisten tietojen luottamuksellisuutta.

2. Kansallisten valvontaviranomaisten on tehtävä yhteistyötä, tarvittaessa myös työjärjestelyjen avulla, avustaakseen toisiaan seurantatehtävissään sekä tarkastusten ja selvitysten toteuttamisessa. Kansalliset valvontaviranomaiset voivat tätä silmällä pitäen osallistua asiantuntijapooliin, jonka EASA perustaa asiantuntemuksen vaihtamiseksi ja toimittamiseksi asetuksen (EY) N:o 216/2008 17 artiklan 2 kohdan f alakohdan mukaisesti.

3. Jos toiminnalliset ilmatilan lohkot ulottuvat useamman kuin yhden jäsenvaltion vastuulla olevaan ilmatilaan, kyseisten jäsenvaltioiden on tehtävä keskenään sopimus tässä artiklassa säädetystä valvonnasta niiden lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien osalta, jotka tarjoavat näihin lohkoihin liittyviä palveluja. Asianomaiset kansalliset valvontaviranomaiset voivat laatia suunnitelman, jossa määritellään niiden yhteistyön täytäntöönpano sopimuksen panemiseksi täytäntöön.
4. Kansallisten valvontaviranomaisten on toimittava tiiviissä yhteistyössä varmistaakseen sellaisten lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien asianmukaisen valvonnan, joilla on voimassa oleva hyväksyntätodistus yhdestä jäsenvaltiosta, mutta jotka tarjoavat palveluja myös toisen jäsenvaltion vastuulle kuuluvassa ilmatilassa. Tällaiseen yhteistyöhön on sisällyttävä järjestelyt sellaisten tapausten käsittelemiseksi, joissa tätä asetusta ja asetuksen (EY) N:o 216/2008 8 b artiklan 1 kohdan mukaisesti hyväksytyjä sovellettavia yhteisiä vaatimuksia ei ole noudatettu.
5. Kun lennonvarmistuspalveluja tarjotaan toisen jäsenvaltion vastuulla olevassa ilmatilassa, 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin on sisällyttävä sopimus 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen valvontatehtävien vastavuoroisesta tunnustamisesta sekä kyseisten tehtävien tuloksista. Vastavuoroista tunnustamista sovelletaan myös silloin, kun kansallisten valvontaviranomaisten välillä kehitetään tunnustamista koskevia järjestelyjä palveluntarjoajien sertifiointia varten.
6. Kansalliset valvontaviranomaiset voivat kansallisen lainsäädännön sallimissa rajoissa ja alueellisen yhteistyön edistämiseksi tehdä myös sopimuksia valvontatehtäviä koskevien vastuiden jakamisesta.

Pätevät yksiköt

1. Kansalliset valvontaviranomaiset voivat päättää antaa 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut tarkastukset ja selvitykset osittain tai kokonaan asetuksen (EY) N:o 216/2008 liitteessä V asetetut vaatimukset täyttävien pätevien yksiköiden tehtäväksi. Lisäksi ne voivat antaa päteville yksiköille erityisen sertifiointi- tai valvontatehtävän tuon asetuksen 13 artiklan mukaisesti.
2. Tällainen kansallisen valvontaviranomaisen myöntämä valtuutus on voimassa unionissa kolmen vuoden jakson ajan, joka on uusittavissa. Kansalliset valvontaviranomaiset voivat teettää nämä tarkastukset ja selvitykset millä tahansa unioniin sijoittautuneella pätevällä yksiköllä.
3. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle, EASAlle ja muille jäsenvaltioille pätevät yksiköt, joille on annettu tehtäviä 1 kohdan mukaisesti, ja mainittava kunkin yksikön vastuualue ja tunnistenumero ja ilmoitettava näihin tietoihin liittyvistä muutoksista. Komissio julkaisee *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* luettelon pätevistä yksiköistä sekä niiden tunnistenumeroista ja vastuualueista ja pitää luettelon ajan tasalla.
4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sellaista ilmoitettua laitosta koskeva ilmoitus, joka ei enää täytä asetuksen (EY) N:o 216/2008 liitteessä V säädettyjä perusteita, peruutetaan. Niiden on ilmoitettava tästä viipymättä komissiolle, EASAlle ja muille jäsenvaltioille.
5. Laitoksia, jotka on nimetty ilmoitetuiksi laitoksiksi asetuksen (EY) N:o 552/2004 8 artiklan mukaisesti ennen tämän asetuksen voimaantuloa, on pidettävä tässä artiklassa tarkoitettuina pätevinä yksikköinä.

Sidosryhmien kuuleminen

1. Jäsenvaltioiden ja kansallisten valvontaviranomaisten on perustettava kuulemismenettelyt sen varmistamiseksi, että sidosryhmät osallistuvat asianmukaisesti yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan toteuttamiseen erityisesti kansallisten valvontaviranomaisten 4 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.
2. Sidosryhmiä voivat olla:
 - lennonvarmistuspalvelujen tarjoajat tai näitä edustavat ryhmät,
 - lentoaseman pitäjät tai näitä edustavat ryhmät,
 - ilmatilan käyttäjät tai näitä edustavat ryhmät,
 - sotilashenkilöstö,
 - laitteiden ja järjestelmien valmistajat,
 - henkilökuntaa edustavat ammatilliset järjestöt ja
 - kansalliset lentoasemien koordinaattorit.

III LUKU PALVELUJEN TARJOAMINEN

8 artikla

Lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien sertifiointi

1. Unionin alueella tapahtuva lennonvarmistuspalvelujen tarjoaminen edellyttää kansallisen valvontaviranomaisen tai EASAn myöntämää hyväksyntätodistusta asetuksen (EY) N:o 216/2008 8 b artiklan mukaisesti.
2. Sertifiointiprosessissa on myös varmistettava, että hakijat voivat osoittaa omaavansa riittävät taloudelliset valmiudet ja ne ovat hankkineet asianmukaisen vastuu- ja vahinkovakuutuksen, jos asianomainen jäsenvaltio ei takaa tätä.
3. Hyväksyntätodistuksissa on vahvistettava ilmatilan käyttäjien syrjimätön oikeus käyttää palveluja, erityisesti turvallisuuspalveluja. Hyväksyntätodistuksiin sovelletaan liitteessä II säädettyjä ehtoja.
4. Hyväksyntätodistusten myöntäminen antaa lennonvarmistuspalvelujen tarjoajille mahdollisuuden tarjota palvelujaan jäsenvaltioille, muille lennonvarmistuspalvelujen tarjoajille, ilmatilan käyttäjille ja lentoasemille unionin alueella.

5. ¹³Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat sallia lennonvarmistuspalvelujen tarjoamisen ilmatilassaan tai sen osissa omalla vastuullaan ilman lupaa, jos tällaisten palvelujen tarjoaja tarjoaa niitä ensisijaisesti muuta ilma-alusten toimintaa kuin yleistä ilmaliikennettä varten. Tällöin kyseisen jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille päätöksestään ja toimenpiteistä, joita se on toteuttanut varmistaakseen, että yleiset vaatimukset täytetään mahdollisimman hyvin, ja tarjotakseen niin pitkälti kuin käytännössä mahdollista turvallisuustason, joka vastaa vähintään asetuksen (EY) N:o 216/2008 liitteissä V a ja V b määriteltyjen keskeisten vaatimusten mukaista tasoa.
6. Tämä artikla ei rajoita mahdollisuutta antaa vakuutus asetuksen (EY) N:o 216/2008 8 b artiklan mukaisesti.

9 artikla

Ilmaliikennepalvelujen tarjoajien nimeäminen

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että niiden vastuulla olevassa ilmatilassa ilmaliikennepalveluja tarjotaan yksinoikeudella tietyissä ilmatilan lohkoissa. Tätä varten jäsenvaltioiden on nimettävä ilmaliikennepalvelujen tarjoaja, jolla on unionin alueella voimassa oleva todistus tai vakuutus.

¹³ Asetuksen 550/2004 vanha johdanto-osan 15 ja 16 kappale, asetuksen 551/2004 johdanto-osan 6, 14, 16 ja 17 kappale sekä asetuksen 549/2004 johdanto-osan 7 ja 22 kappale palautetaan tekstiin. Lisätään johdanto-osan 17 kappaleeseen seuraava muutos:
Sotilasoperaatiot ja -koulutus olisi turvattava aina, kun yhteisten periaatteiden ja perusteiden soveltaminen haittaa niiden turvallista ja tehokasta toteuttamista. Näissä tapauksissa niitä ei pitäisi pitää tehottomuutta aiheuttavina edellyttäen, että ilmatilan joustavan käytön käsitettä sovelletaan tehokkaasti."

2. Rajat ylittävien palvelujen tarjoamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kansallinen lainsäädäntö ei estä tämän artiklan ja 18 artiklan 3 kohdan noudattamista, koska jäsenvaltion vastuulla olevassa ilmatilassa palveluja tarjoavilta ilmaliikennepalvelujen tarjoajilta vaaditaan, että ne täyttävät yhden seuraavista ehdoista:
 - a) niiden on oltava suoraan tai osake-enemmistön kautta kyseisen jäsenvaltion tai sen kansalaisten omistuksessa;
 - b) niillä on oltava pääasiallinen toimipaikka tai kotipaikka kyseisen jäsenvaltion alueella;
 - c) niiden on käytettävä ainoastaan kyseisessä jäsenvaltiossa olevia laitteita.
3. Jäsenvaltioiden on määriteltävä nimettyjen ilmaliikennepalvelujen tarjoajien oikeudet ja velvollisuudet. Näihin velvollisuuksiin voi sisältyä ehtoja, jotka koskevat asiaankuuluvien tietojen nopeaa toimittamista kaikkien ilma-alusten toiminnan tunnistamiseksi jäsenvaltioiden vastuulla olevassa ilmatilassa. **Yhteisesti nimetyn** palveluntarjoajan tarjotessa rajat ylittäviä palveluja jäsenvaltioiden on sovittava nimetyn palveluntarjoajan oikeuksista ja velvollisuuksista sekä asiaan kuuluvista vastuu- ja valvontanäkökohdista.
4. Jäsenvaltiot voivat harkintansa mukaan valita ilmaliikennepalvelujen tarjoajan edellyttäen, että se on saanut hyväksyntätodistuksen tai antanut vakuutuksen asetuksen (EY) N:o 216/2008 mukaisesti.

5. Jos 16 artiklan mukaisesti perustetut toiminnalliset ilmatilan lohkot ulottuvat useamman kuin yhden jäsenvaltion vastuulla olevaan ilmatilaan, kyseisten jäsenvaltioiden on yhdessä nimettävä tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti yksi tai useampi ilmaliikennepalvelujen tarjoaja vähintään kuukausi ennen ilmatilan lohkon käyttöönottoa. Ilmaliikennepalvelujen tarjoajat voivat yhteisen nimeämisen ansiosta tarjota rajat ylittäviä palveluja toiminnallisen ilmatilan lohkon sisällä. *(siirretty 16 artiklan 6 kohdasta)*
6. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille välittömästi tämän artiklan puitteissa tehdyistä päätöksistä, jotka koskevat ilmaliikennepalvelujen tarjoajien nimeämistä tiettyjä ilmatilan lohkoja varten niiden vastuulla olevan ilmatilan osalta.

9 a artikla

Sääpalvelujen tarjoajien nimeäminen¹⁴

1. Jäsenvaltiot voivat nimetä sääpalvelujen tarjoajan kaikkien tai joidenkin säätietojen toimittamiseksi yksinoikeudella niiden vastuulla olevassa ilmatilassa tai sen osissa turvallisuusnäkökohdat huomioon ottaen.
2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille viipymättä kaikista tämän artiklan puitteissa tehdyistä sääpalvelujen tarjoajan nimeämistä koskevista päätöksistä.

¹⁴ Puheenjohtaja ehdottaa asetuksen 550/2004 johdanto-osan 15 kappaleen palauttamista: *"Jäsenvaltioiden olisi asiaa koskevista turvallisuusnäkökohdista tekemänsä analyysin pohjalta voitava nimetä vastuullaan olevan ilmatilan tai sen osien osalta yksi tai useampi sääpalvelujen tarjoaja ilman, että niiden tarvitsee järjestää tarjouskilpailua."*

Tukipalvelujen tarjoaminen

1. Jäsenvaltiot voivat soveltaa kilpailua korostavaa lähestymistapaa yhden tai useamman tukipalvelun tarjoamiseen erityisesti tasapuolisen tarjouskilpailumenettelyn pohjalta ja unionin oikeuden periaatteiden mukaisesti.
- 1 a. Jäsenvaltioiden, jotka ovat soveltaneet kilpailua korostavaa lähestymistapaa 1 kohdan mukaisesti, on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tukipalvelujen tarjoajille ei ole säädetty säädösperusteisesti esteitä, joiden vuoksi ne eivät voi kilpailla unionin alueella tasapuolisin ja syrjimättömin ehdoin, sanotun kuitenkin rajoittamatta ilmaliikennepalvelujen tarjoajien mahdollisuutta tarjota palvelukokonaisuutta.
- 1 b. [...] ¹⁵(aiemmin 1 kohdan viimeinen virke)
2. ¹⁶
3. [...]
4. [...]

¹⁵ Puheenjohtaja ehdottaa seuraavaa johdanto-osan kappaletta: *"Jäsenvaltiot voivat päättää järjestää yhden tai useamman tukipalvelun markkinaehtoisesti. Tässä tapauksessa sovellettaisiin edelleen kansallisia sääntöjä, mukaan lukien mahdollisuutta rajoittaa markkinoillepääsyä tätä koskevine sääntöineen unionin oikeuden asiaan kuuluvien periaatteiden mukaisesti."*

¹⁶ Puheenjohtaja ehdottaa tämän kohdan korvaamista seuraavalla johdanto-osan kappaleella: *"Tukipalvelujen kilpailuun perustuvan tarjoamisen mahdollisen yhdenmukaistamisen olisi perustuttava kustannus-hyötyanalyysiin, jossa otetaan huomioon ainakin seuraavat: kilpailun vaikutus palvelujen tarjoamiseen, palvelujen tarjoamisen kustannustehokkuus ja laatu, palvelujen tarjoamisen turvallisuus, jäsenvaltioiden kyky täyttää ICAO-velvoitteensa sekä hallintoon liittyvät ja sosiaaliset näkökohdat."*

- 5 a. Komissio tekee riippumattoman tutkimuksen, jossa arvioidaan tukipalvelujen keskitetyn tarjoamisen toteutettavuutta niiden liittyessä eurooppalaisen ilmaliikenteen hallintaverkon toimintoihin, ja ilmoittaa siitä komitealle. Tutkimus käsittää tietyn tukipalvelun tai sen osan tarjoamisen arvioidut kustannukset ja hyödyt, ja tällöin kuullaan jäsenvaltioita ja operatiivisia sidosryhmiä¹⁷, erityisesti asianomaisia lennonvarmistuspalvelujen tarjoajia. Tutkimus käsittää myös hallintoon liittyvät näkökohdat, vaikutukset varainhoitoon, mukaan lukien investoinnit, turvallisuuteen ja puolustukseen liittyvät vaatimukset sekä lisäarvon ilmaliikenteen hallintaverkon suorituskyvyn sekä kansallisella tasolla tarjottujen lennonvarmistuspalvelujen kannalta.

¹⁷ Puheenjohtaja ehdottaa 2 artiklaan seuraavaa operatiivisten sidosryhmien määritelmää, joka on peräisin asetuksesta (EU) 677/2011: *"operatiivisilla sidosryhmillä ilmatilan siviili- ja sotilaskäyttäjiä, siviili- ja sotilasilmailun lennonvarmistuspalvelujen tarjoajia, lentoasemien pitäjiä, lentoasemien lähtö- ja saapumisaikojen koordinaattoreita ja toiminnallisia organisaatioita sekä kaikkia muita sidosryhmiä, joilla katsotaan olevan merkitystä yksittäisten toimintojen ja palvelujen kannalta"*.

- b) Tutkimuksen tulosten ollessa myönteisiä komissio voi päättää 27 artiklan 3 kohdan mukaisesti, että verkon hallinnoija tai lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien ryhmä voi tarjota yhtä tai useampaa eurooppalaisen ilmaliikenteen hallintaverkon toimintoihin liittyviä tukipalveluja tai niiden osia keskitetysti operatiivisten sidosryhmien, erityisesti asianomaisten lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien hyväksi toimien, sanotun kuitenkaan rajoittamatta järjestelyjä yhteisten tukipalvelujen tarjoamiseksi 16 a artiklan puitteissa¹⁸. Kyseisiin tukipalveluihin tai niiden osiin eivät kuulu sääpalvelut, kun niiden tarjoajat nimetään 9 a artiklan mukaisesti. Tukipalvelujen keskitetty tarjonta ei velvoita jäsenvaltioita soveltamaan kilpailua korostavaa lähestymistapaa kyseisten palvelujen tarjontaan, eikä se merkitse kyseisten palvelujen tarjonnan lopettamista paikallisella ja kansallisella tasolla. Tämä tilanne ei saa johtaa kaksinkertaiseen maksujen perimiseen ilmatilan käyttäjiltä. Komissio kuulee operatiivisia sidosryhmiä, erityisesti asianomaisia lennonvarmistuspalvelujen tarjoajia, ja [...] **perustaa** päätöksensä mahdollisimman pitkälti [...] niiden keskinäiseen sopimukseen ja turvallisuus- ja puolustusvaatimuksiin. Komissio määrittelee myös palvelujen toteuttamista ja palveluntarjoajien valintaa koskevat yksityiskohtaiset menettelyt, joiden on perustuttava niiden kykyyn tarjota palveluja puolueettomasti, **syrijimättömästi** ja kustannustehokkaasti siten, että **varmistetaan kaikkien operatiivisten sidosryhmien yhtäläiset mahdollisuudet saada palveluja**, ja nimeää kyseiset palveluntarjoajat. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 27 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

¹⁸ Puheenjohtaja ehdottaa seuraavan johdanto-osan kappaleen lisäämistä: "*Kun lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien ryhmä tarjoaa tukipalveluja keskitetysti, olisi pyrittävä kyseisten tarjoajien maantieteellisesti tasapainoiseen osallistumiseen.*"

Suorituskyvyn kehittämisjärjestelmä

1. Lennonvarmistuspalvelujen ja verkkotoimintojen ja -palvelujen suorituskyvyn parantamiseksi yhtenäisessä eurooppalaisessa ilmatilassa on perustettava lennonvarmistuspalvelujen ja verkkotoimintojen ja -palvelujen suorituskyvyn kehittämisjärjestelmä. Se käsittää seuraavat osat:
 - a) unionin laajuiset suorituskykytavoitteet suorituskyvyn kannalta keskeisillä osa-alueilla, jotka ovat turvallisuus, ympäristö, kapasiteetti ja kustannustehokkuus;
 - b) suorituskykysuunnitelmat, mukaan lukien suorituskykytavoitteet, joilla varmistetaan unionin laajuisten suorituskykytavoitteiden asianmukainen edistäminen; ja
 - c) lennonvarmistuspalvelujen ja verkkotoimintojen ja -palvelujen säännöllinen tarkastelu, seuranta ja vertailu.
2. Komissio nimeää 27 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen riippumattoman, puolueettoman ja toimivaltaisen elimen toimimaan suorituskyvyn tarkastuselimenä ja valitsee ja nimeää sen puheenjohtajan ja jäsenet. Suorituskyvyn tarkastuselimen tehtävänä on yhteisymmärryksessä kansallisten valvontaviranomaisten kanssa avustaa komissiota ja pyydettyä avustaa kansallisia valvontaviranomaisia 1 kohdassa tarkoitetun suorituskyvyn kehittämisjärjestelmän ja 13 artiklassa tarkoitetun maksujärjestelmän täytäntöönpanossa. EASA, Eurocontrol tai jokin muu toimivaltainen elin voi antaa teknistä apua suorituskyvyn tarkastuselimelle.

- 2 a. Komissio vahvistaa suorituskyvyn tarkastuselimen tarpeelliset pätevyys-, kokemus- ja riippumattomuusvaatimukset. Se vahvistaa myös ehdot ja työjärjestyksen, joita noudattaen suorituskyvyn tarkastuselin toimii tämän artiklan mukaisesti. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 27 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
3. Komissio vahvistaa unionin laajuiset suorituskäytävöitteet ilmaliikenteen hallintaverkkoa varten. Jos komissio toteaa 7 kohdan j alakohdassa tarkoitettun viiteajanjakson aikana, että alkuperäiset tiedot ja olettamukset, joiden perusteella unionin laajuiset suorituskäytävöitteet oli vahvistettu, eivät ole enää päteviä tapauksen mukaan varoituskäynnysten laukeamisen vuoksi tai 10 artiklan 5 kohdassa tarkoitettun tukipalvelujen keskitetyn tarjoamisen käyttöönoton vuoksi, se voi päättää tavoitteiden tarkistuksesta. Nämä täytäntöönpanosäädökset annetaan 27 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
- 3 a. Unionin laajuiset suorituskäytävöitteet määritellään suorituskäytävyn tarkastuselimen tekemän analyysin perusteella ottamalla huomioon jäsenvaltioiden ja kansallisten valvontaviranomaisten asiaa koskevat tiedot kansallisella tasolla tai toiminnallisten ilmatilan lohkojen tasolla.
- 3 aa. [...] *(siirretty 3 kohtaan)*
- 3 b. Suorituskäytävyn tarkastuselin asettaa ennen unionin laajuisien suorituskäytävöitteiden vahvistamista kansallisten valvontaviranomaisten saataville menetelmän ja prosessin suorituskäytävösuunnitelmien arviointia varten. *(siirretty 4 kohdasta)*.
- 3 c. Kansalliset valvontaviranomaiset laativat ja jäsenvaltiot hyväksyvät 1 kohdassa tarkoitettut suorituskäytävösuunnitelmat. Suunnitelmiin on sisällyttävä sitovat paikalliset suorituskäytävötaoitteet ja yhden tai useamman jäsenvaltion hyväksymät kannustinjärjestelmät. Suunnitelmaluonnoksista on kuultava lennonvarmistuspalvelujen tarjoajia, ilmatilan käyttäjien edustajia ja tarvittaessa henkilökuntaa edustavia ammatillisia järjestöjä, sotilasviranomaisia, lentoaseman pitäjiä ja lentoasemien koordinaattoreita.

- 3 d. Jos lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien edustajat, ilmatilan käyttäjät ja tarvittaessa lentoasemien pitäjät ja lentoasemien koordinaattorit yhdessä kannattavat kansallisia tai toiminnallisia ilmatilan lohkoja koskevia suunnitelmia, komissio ottaa suorituskysuunnitelmien arvioinnissaan huomioon kirjallisen vahvistuksen tällaisesta kannatuksesta.
4. Komissio arvioi suorituskyvyn tarkastuselimen avustamana, kuinka paikalliset suorituskysuavoitteet edistävät unionin laajuisia suorituskysuavoitteita. Tätä varten suorituskysuyn tarkastuselin välittää alustavat havaintonsa ensin kansallisille valvontaviranomaisille ennen kuin se toimittaa lopulliset suosituksensa komissiolle.
- 4 a. Jos komissio toteaa, että suorituskysuunnitelmat tai paikalliset tavoitteet eivät edistä asianmukaisesti unionin laajuisia tavoitteita, se voi vaatia, että asianomaiset jäsenvaltiot toteuttavat tarvittavat korjaavat toimenpiteet. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 27 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
5. Edellä 1 kohdassa tarkoitettun suorituskysuyn kehittämisjärjestelmän viiteajanjakson on oltava kestoltaan vähintään kolme vuotta ja enintään viisi vuotta.
6. Komissio arvioi säännöllisesti unionin laajuisten ja paikallisten suorituskysuavoitteiden saavuttamista ja ilmoittaa siitä komitealle.
7. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu suorituskysuyn kehittämisjärjestelmä perustuu seuraaviin osatekijöihin:
- a) kaikilta asiaankuuluvilta osapuolilta, mukaan luettuina ilmaliikenteen hallinnan ja lennonvarmistuspalvelujen tarjoajat, ilmatilan käyttäjät, lentoasemien pitäjät, kansalliset valvontaviranomaiset, jäsenvaltiot, verkon hallinnoija ja Eurocontrol, saatavilla olevien, lennonvarmistuspalvelujen ja verkkotoimintojen ja -palvelujen suorituskysuä koskevien aiheellisten tietojen kerääminen, validoiminen, tutkiminen, arvioiminen ja levittäminen;

- b) tiettyjen ICAOn asiakirjan nro 9854 ”Global Air Traffic Management Operational Concept” perusteella aiheellisten suorituskyvyn kannalta keskeisten osa-alueiden valinta, yhdenmukaistettuina ilmaliikenteen hallinnan yleissuunnitelman suorituskykypuitteiden kanssa, mukaan luettuina turvallisuus, ympäristö, kapasiteetti ja kustannustehokkuus, ja mukautettuina tarvittaessa yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan erityistarpeisiin, sekä kyseisten osa-alueiden tavoitteet ja joidenkin keskeisten suorituskykyindikaattoreiden määrittely suorituskyvyn mittaamiseksi;
- c) unionin laajuisten ja paikallisten suorituskykytavoitteiden määrittely ja tarkistaminen;
- d) kansallisten valvontaviranomaisten suorituskykysuunnitelmien valmistelua koskevat vaatimukset. Näissä vaatimuksissa on varmistettava suorituskykysuunnitelmien osalta seuraavat:
 - i) niissä on otettava huomioon lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien liiketoimintasuunnitelma sekä toimialakumppanuudet ja 16 artiklan 10 kohdassa tarkoitetut operatiiviset suunnitelmat, jos ne ovat saatavilla;
 - ii) niissä on käsiteltävä kaikkia kansallisen tai toiminnallisen ilmatilan lohkon kustannusperustan osatekijöitä;
 - iii) niihin on sisällyttävä sitovia paikallisia suorituskykytavoitteita, jotka edistävät asianmukaisesti unionin laajuisia suorituskykytavoitteita;
 - iv) niihin on sisällyttävä asianmukainen kannustinjärjestelmä (*siirretty alakohdan johdantolauseesta*);
 - v) niissä on otettava huomioon turvallisuus- ja puolustusvaatimusten ja ilmatilan käytön välinen yhteys;
 - vi) niissä on otettava tarvittaessa huomioon keskitetysti tarjottujen palvelujen vaikutus, erityisesti paikallisella tai kansallisella tasolla;
- e) paikallisten suorituskykytavoitteiden arviointi ja tarvittaessa tarkistaminen suorituskykysuunnitelman perusteella;
- f) suorituskykysuunnitelmien täytäntöönpanon seuranta, mukaan luettuina aiheelliset varoituskmekanismi;

- g) perusteet sen arvioimiseksi, edistävätkö paikalliset suorituskykytavoitteet asianmukaisesti unionin laajuisia suorituskykytavoitteita, ja varoituskoneismien tukemiseksi;
- h) yleiset periaatteet, joiden perusteella jäsenvaltiot perustavat kannustinjärjestelmiä;
- i) [...];
- j) suorituskykytavoitteiden saavuttamisen arvioinnin ja uusien tavoitteiden asettamisen asianmukaiset viiteajanjaksot ja tiheys;
- k) asiaan liittyvät tarvittavat aikataulut.

Komissio laatii yksityiskohtaiset säännöt suorituskyvyn kehittämisjärjestelmän asianmukaista toimintaa varten tässä kohdassa lueteltujen alakohtien mukaisesti. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 27 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.¹⁹

- 8. Suorituskyvyn kehittämisjärjestelmää perustettaessa on otettava huomioon, että reitillä annettavat palvelut, lentoasemalla annettavat palvelut ja verkkotoiminnot ja -palvelut ovat erilaiset ja että niitä on kohdeltava vastaavasti, tarvittaessa myös suorituskyvyn mittaamistarkoituksissa.
- 9. Komissio tekee kahden vuoden kuluessa tämän asetuksen julkaisemisesta tutkimuksen muiden sidosryhmien kuin ilmaliikenteen hallinnan ja lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien toimien vaikutuksista eurooppalaisen ilmaliikenteen hallintaverkon toimintaan ja julkistaa sen tulokset. Tutkimuksella pyritään tunnistamaan lisää mahdollisia suorituskyvyn kannalta keskeisiä osa-alueita ja/tai indikaattoreita, joilla voidaan mitata näiden toimien vaikutuksia seuraavina viiteajanjaksoina.

¹⁹ Komissio vastustaa delegoitujen säädösten poistamista.

Maksujärjestelmää koskevat yleiset säännökset

Lennonvarmistuspalvelujen maksujärjestelmän on 13 ja 14 artiklan vaatimusten mukaisesti lisättävä avoimuutta ilmatilan käyttäjiltä veloittavien maksujen määrittämisessä, asettamisessa ja perinnässä sekä edistettävä lennonvarmistuspalvelujen tarjoamisen kustannustehokkuutta ja lentotoiminnan tehokkuutta siten, että samalla säilytetään optimaalinen turvallisuuden taso. Järjestelmän on oltava myös vuonna 1944 tehdyn kansainvälistä siviili-ilmailua koskevan Chicagon yleissopimuksen 15 artiklan ja lentoreittimaksujen perimistä koskevan Eurocontrolin järjestelmän mukainen.

13 artikla

Maksujärjestelmää koskevat periaatteet

1. Maksujärjestelmän on perustuttava lennonvarmistuspalvelujen kustannuksiin, jotka aiheutuvat palvelun tarjoajille näiden toimiessa ilmatilan käyttäjien hyväksi. Nämä kustannukset on järjestelmässä jaettava käyttäjäryhmien kesken.
2. Maksujen kustannusperustaa vahvistettaessa on noudatettava 3–8 kohdassa esitettyjä periaatteita.

3. Ilmatilan käyttäjien kesken jaettavien kustannusten on katettava kaikki lennonvarmistuspalvelujen tarjoamisen kustannukset, joihin sisältyvät asianmukaiset pääomainvestointien korkoja ja omaisuuden poistoja koskevat määrät sekä ylläpito-, toiminta- ja hallintokustannukset. Määritetyt kustannukset ovat kustannuksia, jotka jäsenvaltio määrittää maksuvyöhykkeen tasolla tai kansallisella tai toiminnallisen ilmatilan lohkon tasolla joko viiteajanjakson alussa 11 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun viiteajanjakson kunkin kalenterivuoden osalta tai viiteajanjakson aikana asianmukaisten mukautusten perusteella 11 artiklassa tarkoitettuja varoituskansallismekanismeja soveltaen.
4. Tässä yhteydessä huomioon otettavia kustannuksia ovat Euroopan aluetta koskevassa ICAOn alueellisessa lennonvarmistussuunnitelmassa (ICAO Regional Air Navigation Plan) määrättyjen ja sen mukaisesti käyttöön otettujen laitteiden ja palvelujen arvioidut kustannukset. Jotta 3 artiklan 7 kohdassa säädetyt vaatimukset täyttyvät, niihin kuuluvat myös kansallisille valvontaviranomaisille ja/tai päteville yksiköille aiheutuvat kustannukset tai osat kustannuksista, jollei käytetä muita taloudellisia resursseja tällaisten kustannusten tai kustannusten osien kattamiseksi. Huomioon otettaviin kustannuksiin voi kuulua myös asianomaiselle jäsenvaltiolle ja palveluntarjoajalle lennonvarmistuspalvelujen tarjoamisesta aiheutuneita muita kustannuksia. Niihin eivät kuulu 33 artiklassa tarkoitettujen jäsenvaltioiden määräämien seuraamusten kustannukset eivätkä 11 artiklan 4 a kohdassa tarkoitettujen korjaavien toimenpiteiden kustannukset.
5. Jäsenvaltioiden on toiminnallisten ilmatilan lohkojen osalta ja osana niiden puitesopimuksia kohtuullisessa määrin pyrittävä sopimaan maksupolitiikan yhteisistä periaatteista.

6. Eri lennonvarmistuspalvelujen kustannukset on yksilöitävä erikseen 21 artiklan 3 kohdassa säädetyllä tavalla.
7. Reitillä annettavien palvelujen ja lentoasemalla annettavien palvelujen välinen ristikkäistuki ei ole sallittua. Kustannukset, jotka liittyvät sekä lentoasemalla annettaviin palveluihin että reitillä annettaviin palveluihin, on kohdennettava oikeasuhteisesti reitillä annettavien palvelujen ja lentoasemalla annettavien palvelujen välillä avoimen menetelmän mukaisesti. Ristikkäistuki on sallittua eri ilmaliikennepalvelujen välillä jommassakummassa näistä palvelutyypeistä vain, jos se on objektiivisista syistä perusteltua ja edellyttäen että se yksilöidään selkeästi. Lennonvarmistuspalvelujen ja tukipalvelujen välinen ristikkäistuki ei ole sallittua, jos näitä palveluja tarjotaan kilpailua korostavasti 10 artiklan mukaisesti.
8. Maksujen kustannusperustan avoimuus on taattava. On vahvistettava täytäntöönpanosäännöt, joita palveluntarjoajien on noudatettava tietojen antamisessa, jotta voidaan tarkastella palveluntarjoajien ennusteita, toteutuneita kustannuksia ja tuloja. Kansallisten valvontaviranomaisten, palvelun tarjoajien, ilmatilan käyttäjien, komission ja Eurocontrolin on vaihdettava säännöllisesti tietoja keskenään.
9. Jäsenvaltioiden on maksuja määrittäessään noudatettava seuraavia periaatteita 3–8 kohdan mukaisesti:
 - a) Lennonvarmistuspalveluista perittävät maksut on asetettava syrjimättömästi. Jos eri ilmatilan käyttäjiltä veloitetaan samasta palvelusta maksuja, ei eroa saa tehdä ilmatilan käyttäjän kansallisuuden tai käyttäjäryhmän perusteella.
 - b) Tiettyjen käyttäjien, erityisesti kevyiden ilma-alusten ja valtion ilma-alusten, osalta voidaan sallia vapautus maksuista edellyttäen, että vapautuksesta koituvia kustannuksia ei siirretä muiden käyttäjien maksettaviksi.

- c) Maksut on asetettava määritettyjen kustannusten perusteella kalenterivuositain tai ne voidaan asettaa määritettyjen kustannusten perusteella koko viiteajanjaksoksi varmistaen, että kokonaistulot kyseiseltä viiteajanjaksolta eivät ylitä niiden tulojen määrää, jotka saadaan, jos maksut asetetaan kalenterivuositain samaisen viiteajanjakson aikana.
 - d) Lennonvarmistuspalvelut saavat tuottaa tuloja siinä määrin, että antavat pääomalle kohtuullisen tuoton, joka osaltaan mahdollistaa tarvittavan pääoman karttumisen.
 - e) Maksujen on vastattava ilmatilan käyttäjille annettavien lennonvarmistuspalvelujen ja -laitteiden kustannuksia ottaen huomioon eri ilma-alustyyppien suhteellinen tuotto.
 - f) Maksujen on edistettävä turvallisten, tehokkaiden, toimivien ja kestävien lennonvarmistuspalvelujen tarjoamista siten, että tavoitteena on korkean turvallisuustason ja kustannustehokkuuden sekä suorituskykytavoitteiden saavuttaminen, sekä tuettava yhdenmukaista palvelujen tarjoamista ja vähennettävä samalla ilmailun ympäristövaikutuksia. Tämän f alakohdan soveltamiseksi kansalliset valvontaviranomaiset voivat kansallisten tai toiminnallisia ilmatilan lohkoja koskevien suorituskykysuunnitelmien yhteydessä perustaa järjestelmiä, muun muassa taloudellisiin etuihin tai haittoihin perustuvia kannustimia, joilla kannustetaan lennonvarmistuspalvelujen tarjoajia ja/tai ilmatilan käyttäjiä tukemaan lennonvarmistuspalvelujen tarjoamisen parannuksia, kuten kapasiteetin lisäystä, myöhästymisten vähentämistä ja kestävästä kehitystä siten, että samalla säilytetään optimaalinen turvallisuuden taso.
10. Komissio hyväksyy toimenpiteitä, joissa määritellään 1–9 kohdan soveltamiseksi noudatettavan menettelyn yksityiskohdat. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 27 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

12 ja 13 artiklan noudattamisen seuranta

1. Komissio huolehtii yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa siitä, että 12 ja 13 artiklassa tarkoitettujen periaatteiden ja sääntöjen noudattamista seurataan jatkuvasti. Komissio pyrkii perustamaan tarvittavat mekanismit Eurocontrolin asiantuntemuksen hyödyntämiseksi sekä jakaa seurannan tulokset jäsenvaltioiden, Eurocontrolin ja ilmatilan käyttäjien edustajien kanssa.
2. Komissio tutkii silloin, kun yksi tai useampi jäsenvaltio, joka katsoo, ettei 12 ja 13 artiklassa tarkoitettuja periaatteita ja sääntöjä ole sovellettu asianmukaisesti, sitä pyytää, tai omasta aloitteestaan kaikki tapaukset, joissa epäillään, että kyseisiä periaatteita ja/tai sääntöjä ei noudateta tai sovelleta. Komissio jakaa tutkinnan tulokset jäsenvaltioiden, Eurocontrolin ja ilmatilan käyttäjien edustajien kanssa, sanotun kuitenkin rajoittamatta 32 artiklan 1 kohdan soveltamista. Komissio tekee kahden kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta ja kuultuaan asianomaista jäsenvaltiota päätöksen siitä, onko 12 ja 13 artiklaa noudatettu ja voidaanko toimenpiteen soveltamista jatkaa. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

Yhteiset hankkeet

1. Ilmaliikenteen hallinnan yleissuunnitelman toteuttamista voidaan tukea yhteisten hankkeiden avulla. Näiden hankkeiden on lisäksi tuettava tämän asetuksen tavoitteita, jotta voidaan ensisijaisia turvallisuustavoitteita noudattaen parantaa Euroopan ilmailujärjestelmän sekä ilmaliikenteen hallinnan ja lennonvarmistuspalvelujen suorituskykyä keskeisen tärkeillä osa-alueilla, kuten kapasiteetti, toiminta- ja kustannustehokkuus sekä kestävyys ympäristön kannalta.
- 1 a. Komissio voi perustaa yhteisiä hankkeita sellaisten ilmaliikenteen hallinnan yleissuunnitelmassa määriteltujen olennaisten toimintojen täytäntöönpanoa varten, joilla on verkkojen laajuinen vaikutus. Yhteisissä hankkeissa on määriteltävä ne ilmaliikenteen hallinnan toiminnot, jotka ovat kypsiä käyttöönotettaviksi, sekä käyttöönoton aikataulu ja maantieteellinen laajuus. Lisäksi komissio voi edellyttää, että toiminnot otetaan käyttöön viipymättä ja koordinoitulla ja synkronoidulla tavalla.
2. Komissio voi myös hyväksyä toimenpiteitä, joissa vahvistetaan yhteisten hankkeiden hallintoperiaatteet ja määrittää kannustimia niiden käyttöönotolle. Näiden toimenpiteiden soveltaminen ei rajoita järjestelyjä, jotka koskevat tällaisten hankkeiden käyttöönottoa toiminnallisen ilmatilan lohkon osalta kyseisten lohkojen osapuolten sopimalla tavalla.
3. Yhteisiin hankkeisiin voidaan myöntää yhteisön rahoitusta monivuotisen rahoituskehysten rajoissa. Tätä varten komissio toteuttaa riippumattoman kustannus-hyötyanalyysin ja kuulee asianmukaisesti jäsenvaltioita ja asianomaisia sidosryhmiä 28 artiklan mukaisesti sekä selvittää kaikki asianmukaiset keinot hankkeiden käyttöönoton rahoittamiseksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäsenvaltioiden toimivaltaa päättää taloudellisten resurssiensa käytöstä. Yhteisten hankkeiden käyttöönoton tukikelpoiset kustannukset rahoitetaan avoimuus- ja syrjimättömyysperiaatteiden mukaisesti.
- 3 a. Edellä 1 a ja 2 kohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 27 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

Toiminnalliset ilmatilan lohkot

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että toiminnalliset ilmatilan lohkot perustetaan ja pannaan täytäntöön, jotta saavutetaan vaadittu ilmaliikenteen hallintaverkon kapasiteetti ja tehokkuus yhtenäisessä eurooppalaisessa ilmatilassa ja asteittain yhdenmukainen²⁰ ilmaliikenteen hallinnan ja lennonvarmistuspalvelujen tarjonta ja jotta voitaisiin säilyttää korkea turvallisuustaso sekä parantaa lentoliikennejärjestelmän yleistä suorituskkyä ja vähentää ympäristövaikutuksia.
2. Toiminnalliset ilmatilan lohkot on perustettava jäsenvaltioiden välisten sopimusten pohjalta, ja ne voivat aina, kun se on hyödyllistä, saada tukea 16 a artiklassa tarkoitetusta toimialakumppanuudesta.
3. Jäsenvaltioiden, kansallisten valvontaviranomaisten sekä ilmaliikenteen hallinnan ja lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien on tehtävä kaikin mahdollisin tavoin yhteistyötä tämän artiklan noudattamisen turvaamiseksi. Yhteistyöhön voivat tarvittaessa osallistua myös toiminnallisiin ilmatilan lohkoihin osallistuvista kolmansista maista tulevat kansalliset valvontaviranomaiset sekä ilmaliikenteen hallinnan ja lennonvarmistuspalvelujen tarjoajat.

²⁰ Johdanto-osan 25 kappaleen loppuun lisätään seuraava virke, jolla selvennetään asteittain yhdenmukista ilmaliikenteen hallinnan ja lennonvarmistuspalvelujen tarjontaa, mukaan lukien ilmatilan hallinta. *"Asteittain yhdenmukainen ilmaliikenteen hallinnan ja lennonvarmistuspalvelujen tarjonta voidaan saavuttaa tapauksen mukaan yhdenmukaisen palveluntarjoajan avulla tai vähintään kahden lennonvarmistuspalvelujen tarjoajan välisillä työjärjestelyillä."*

4. Toiminnallisten ilmatilan lohkojen on erityisesti:

- a) saatava tukea turvallisuusarviosta;
- b) oltava suunniteltuja siten, että niillä edistetään 11 artiklan mukaisesti asetettujen suorituskysymysten saavuttamista;
- c) [...]
- d) [...]
- e) oltava kustannus-hyötyanalyysien mukaan perusteltuja kokonaislisäarvonsa kannalta, mukaan lukien teknisten keinojen ja henkilöstön²¹ tehokkain mahdollinen hyödyntäminen;
- f) tarvittaessa varmistettava lennonjohtovastuun siirtäminen sujuvasti ja joustavasti ilmailuliikennepalveluyksiköiden välillä;

²¹ Puheenjohtaja ehdottaa selvennykseksi johdanto-osan kappaletta: "Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että toiminnallinen ilmatilan lohko, johon ne osallistuvat, kykenee asteittain tuottamaan kokonaislisäarvoa, myös ilmatilan käytön sekä teknisten keinojen ja henkilöstön suhteen. Teknisten keinojen ja henkilöstön tehokkain mahdollinen käyttö toiminnallisessa ilmatilan lohkossa voitaisiin saavuttaa muun muassa seuraavin keinoin:

- lennonvarmistuspalveluhenkilöstön yhteinen koulutus ja koulutusinfrastruktuuri,
- teknisten ilmailuliikenteen hallintajärjestelmien synkronoidut elinkaaret,
- yhdenmukaistetut ilmailuliikenteen hallintajärjestelmät ja välineet,
- järjeistetyt pääomamenot, joilla asianmukaisesti rahoitetaan kestävän ilmailuliikenteen hallintajärjestelmän tarpeellista kehittämistä pitkällä aikavälillä,
- lennonvarmistuspalvelun tarjoajien investointisuunnitelmien koordinointi,
- yhteisen lennonjohdon perustaminen aina kun se on hyödyllistä,
- yhteisten viestintä-, suunnistus- ja valvontapalvelujen kehittäminen,
- lennonvarmistuspalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen tai rajat ylittävä delegointi,
- ilmailutiedotuspalvelujen koordinoitu tarjoaminen,
- kansallisten valvontaviranomaisten muodostamien valvontarakenteiden keskinäinen lähentäminen,
- yhteiset poikkeusjärjestelyt."

g) [...]

h) noudatettava ICAOn puitteissa tehtyjen alueellisten sopimusten ehtoja;

i) oltava tämän asetuksen voimaantulopäivänä voimassa olevien, etenkin kolmansien Euroopan maiden kanssa tehtyjen alueellisten sopimusten mukaisia.

4 a. Toiminnallisten ilmatilan lohkojen on lisäksi täytettävä seuraavat vaatimukset koordinoiden 17 artiklassa määritellyn verkon hallinnoijan kanssa:

- mahdollistettava ilmatilan joustava käyttö mahdollisimman tehokkaalla tavalla ottaen huomioon siviili- ja sotilasilmatilan käyttäjien ilmaliikennevaatimukset;
- mahdollistettava tehokkain mahdollinen ilmatilan suunnittelu;
- varmistettava yhteensopivuus 17 artiklan mukaisesti perustetun Euroopan reittiverkoston kanssa;
- varmistettava erilaisten ilmatilan rakenteiden yhteensopivuus.

5. Tässä artiklassa vahvistetut vaatimukset voidaan täyttää siten, että jäsenvaltiot, kansalliset valvontaviranomaiset sekä ilmaliikenteen hallinnan ja lennonvarmistuspalvelujen tarjoajat osallistuvat yhteen tai useampaan toiminnalliseen ilmatilan lohkoon.

6. [...] (*siirretty 9 artiklan 5 kohtaan*)

7. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle toiminnallisen ilmatilan lohkon perustamisesta ja mahdollisista muutoksista, erityisesti jäsenvaltioiden välisistä sopimuksista ja yhteisiä nimeämisiä koskevista päätöksistä. Ennen komissiolle tehtävää ilmoitusta, joka koskee toiminnallisen ilmatilan lohkon perustamista, asianomaisen jäsenvaltion tai asianomaisten jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle, muille jäsenvaltioille ja muille tahoille, joita asia koskee, riittävät tiedot, jotta kyseiset tahot voivat esittää huomautuksia.
- 7 a. Sopimukseen, jolla toiminnallinen ilmatilan lohko perustetaan, on sisällyttävä tarvittavat säännökset, jotka koskevat tapaa, jolla lohkoa voidaan muuttaa, ja tapaa, jolla jäsenvaltio voi erota lohkoista, mukaan lukien siirtymäjärjestelyt.
8. Jos kahden tai useamman jäsenvaltion välillä ilmenee ongelmia niiden vastuulla olevaan ilmatilaan kuuluvan toiminnallisen ilmatilan lohkon suhteen, asianomaiset jäsenvaltiot yhdessä voivat pyytää asiasta komitean lausuntoa. Lausunto osoitetaan asianomaisille jäsenvaltioille. Jäsenvaltioiden on otettava tämä lausunto huomioon ratkaisuun pääsemiseksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta 6 kohdan säännösten soveltamista.
9. Kun komissio on saanut 7 kohdassa tarkoitetut jäsenvaltioiden ilmoitukset, se arvioi, täyttääkö kukin toiminnallinen ilmatilan lohko 4 ja 4 a kohdassa säädetyt vaatimukset, ja esittää tulokset jäsenvaltioiden käsiteltäviksi. Jos komissio toteaa, että yksi tai useampi toiminnallinen ilmatilan lohko ei täytä vaatimuksia, se aloittaa vuoropuhelun asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa, jotta päästäisiin yhteisymmärrykseen tilanteen korjaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä.

10. Toiminnallisen ilmatilan lohkon täytäntöönpano voi perustua operatiiviseen suunnitelmaan, jossa kuvataan lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien, kansallisten valvontaviranomaisten ja muiden kyseisten sidosryhmien toteuttamat toimet 4 ja 4 a kohdan mukaisten vaatimusten täyttämiseksi. Tästä operatiivisesta suunnitelmasta on ilmoitettava komissiolle, jos se on laadittu. Toiminnalliseen ilmatilan lohkoon osallistuvien jäsenvaltioiden on ennen operatiivisen suunnitelman laatimista varmistettava, että tahoille, jota asia koskee, toimitetaan asianmukaiset tiedot ja että niillä on mahdollisuus esittää huomautuksia.
11. Komissio voi hyväksyä toimenpiteitä tiedoista, jotka 7 kohdassa tarkoitettujen jäsenvaltioiden on toimitettava. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 27 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
12. Tämä artikla ei rajoita tämän asetuksen voimaantulopäivänä voimassa olevia jäsenvaltioiden välisiä toiminnalliseen ilmatilan lohkoja koskevia mahdollisia sopimuksia²².

16 a artikla

Toimialakumppanuus

1. Ilmaliikenteen hallinnan ja lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien on pyrittävä sopimaan toimialakumppanuudesta yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan toteuttamiseksi ja eurooppalaisen ilmaliikenteen hallintaverkon suorituskyvyn parantamiseksi. Toimialakumppanuudesta voidaan sopia riippumatta yhdestä tai useammasta toiminnallisen ilmatilan lohkoista tai sen osista tai niiden puitteissa.

²² Komissio ehdottaa lisättäväksi: "*...ja perustamispäivänään voimassa olevan lainsäädännön mukaisia...*".

2. Toimialakumppanuus on yhteistyöjärjestely, joka perustetaan suorituskyvyn parantamiseksi vähintään yhdellä 11 artiklassa tarkoitetun suorituskyvyn kehittämisjärjestelmän keskeisellä osa-alueella. Toimialakumppanuuden perustaa vähintään kaksi kumppania, jotka tarjoavat yhtä tai useampaa lennonvarmistuspalvelua. Toimialakumppanuuteen voi osallistua lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien lisäksi muitakin sidosryhmiä.
3. [...]
4. Toimialakumppanuudesta sopivien ilmaliikenteen hallinta- ja/tai lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien on säännöllisesti tiedotettava toiminnastaan niiden valvonnasta vastaaville jäsenvaltioille.

Verkon hallinta ja suunnittelu

1. Ilmaliikenteen hallintaverkon toiminnoilla ja palveluilla on mahdollistettava ilmatilan optimaalinen käyttö ja varmistettava, että ilmatilan käyttäjät voivat valita halutun reitin siten, että ilmatila ja lennonvarmistuspalvelut ovat mahdollisimman tehokkaasti käytettävissä. Verkkotoiminnoilla ja -palveluilla on pyrittävä tukemaan aloitteita kansallisella tasolla ja toiminnallisten ilmatilan lohkojen tasolla, ja ne on toteutettava tavalla, jossa otetaan huomioon sääntely- ja operatiivisten tehtävien erottaminen toisistaan.²³
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi komissio varmistaa, että verkon hallinnoija toteuttaa seuraavat tehtävät, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kansallisiin reitteihin ja ilmatilan rakenteisiin liittyviä jäsenvaltioiden vastuita:
 - a) Euroopan reittiverkoston suunnittelu ja tukeminen ilmatilan suunnittelun optimoimiseksi toimimalla yhteistyössä lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien, jäsenvaltioiden viranomaisten ja 16 artiklassa tarkoitettujen toiminnallisten ilmatilan lohkojen kanssa.
 - b) yleisen ilmaliikenteen käyttämien taajuuskaistojen niukkojen resurssien, erityisesti radiotaajuuksien, koordinointi sekä toisiotutkakoodien koordinointi;
 - c) ilmaliikennevirtojen säätelyn keskeinen palvelu;
 - d) ilmailutiedotusportaalin tarjoaminen 23 artiklan mukaisesti;

²³ Puheenjohtajavaltio ehdottaa seuraavaa selvennystä johdanto-osan kappaleessa:
"Verkkotoiminnoilla ja -palveluilla on pyrittävä tuottamaan eurooppalaiselle ilmaliikenteen hallintaverkolle sekä suorituskykyetuja että kustannussäästöjä, ja vältettävä sitä, että lennonvarmistuspalvelun tarjoajilla, SESAR-yhteisyrityksellä, käyttöönoton hallinnointielimellä ja EASAlla olisi päällekkäisiä tehtäviä ja velvollisuuksia."

- e) [...];
- f) verkkokriisin koordinoinnin keskeinen tehtävä;
- g) tukipalvelut tai niiden osat, jollei 10 artiklan 5 kohdassa tarkoitetuista vaatimuksista muuta johdu.

Tässä kohdassa mainittuihin tehtäviin ei liity laajakantoisista sitovista toimenpiteistä päättämistä tai poliittisen harkintavallan käyttöä. Niissä on otettava huomioon kansallisella tasolla ja toiminnallisten ilmatilan lohkojen tasolla tehdyt ehdotukset. Ne on suoritettava yhteisymmärryksessä sotilasviranomaisten kanssa ilmatilan joustavaa käyttöä koskevien sovittujen menettelyjen mukaisesti.

Komissio voi komiteaa kuultuaan ja 4 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti nimetä Eurocontrolin tai jonkin toisen puolueettoman ja toimivaltaisen elimen suorittamaan verkon hallinnoijan tehtävät. Nämä tehtävät on suoritettava puolueettomasti ja kustannustehokkaasti jäsenvaltioiden ja sidosryhmien puolesta. Niihin on sovellettava asianmukaista hallintotapaa, jossa tunnustetaan palveluntarjonnan ja sääntelytehtävien erilliset vastualueet, koko ilmaliikenteen hallintaverkon tarpeet huomioon ottaen sekä siten, että turvataan ilmatilan käyttäjien, lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien ja lentoasemien pitäjien täysimittainen osallistuminen.

3. Komissio voi 2 kohdassa esitetyn luettelon osalta eritellä varsinkin tukipalveluihin liittyviä tehtäviä, jos niitä tarjotaan keskitetysti verkon hallinnoijan toimesta 10 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 27 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

4. Komissio hyväksyy yksityiskohtaiset säännöt, jotka koskevat seuraavia seikkoja:
- a) prosessien ja menettelyjen koordinointi ja yhdenmukaistaminen ilmaliikenteen taajuuksien hallinnan tehostamiseksi, mukaan luettuna periaatteiden ja perusteiden kehittäminen;
 - b) keskeinen tehtävä, jossa koordinoidaan taajuustarpeiden varhaista tunnistamista ja ratkaisemista Euroopan yleiselle ilmaliikenteelle varatuilla kaistoilla Euroopan ilmailuverkoston suunnittelun ja toiminnan tukemiseksi;
 - c) ilmaliikenteen hallinnan yleissuunnitelmassa määritellyt muut verkkotoiminnot ja -palvelut;
 - d) järjestelyt jäsenvaltioiden, lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien ja verkon hallinnoijan väliseen yhteistyöhön perustuvaa päätöksentekoa varten 2 kohdassa tarkoitetuissa tehtävissä;
 - e) verkon hallinnoijan hallintoa koskevat järjestelyt, jotta tämä toimisi riippumattomana ja kustannustehokkaana elimenä verkkotoimintojen ja -palvelujen tarjonnassa, jossa ovat osallisina kaikki asianomaiset operatiiviset sidosryhmät;
 - f) järjestelyt, joiden mukaisesti asianomaisia sidosryhmiä kuullaan päätöksentekoprosessissa sekä kansallisella että Euroopan tasolla; ja

- g) verkon hallinnoijan ja kansallisten taajuuskoordinaattorien välinen tehtävien ja vastuiden jako Kansainvälisen televiestintäliiton yleiselle ilmaliikenteelle varaamien radiotaajuuksien puitteissa, jotta voidaan varmistaa, että kansalliset taajuuskoordinaattorit vastaavat edelleen taajuuksien myöntämisestä silloin, kun tällä ei ole vaikutusta verkkoon. Tapauksissa, jotka vaikuttavat verkkoon, kansallisten taajuuskoordinaattorien on tehtävä yhteistyötä verkon hallinnoijan kanssa, jotta taajuuksien käyttö voidaan optimoida.
- h) tehtävien ja vastuiden jako verkon hallinnoijan, jäsenvaltioiden ja ilmaliikennepalvelujen tarjoajien välillä ilmatilan suunnittelun puitteissa; erityisesti:
- i) verkon hallinnoijan on toimittava yhteistyössä jäsenvaltioiden ja ilmaliikennepalvelujen tarjoajien kanssa kansallisella tai toiminnallisten ilmatilalohkojen tasolla, jotta määritetään ja arvioidaan puutteita ilmatilan suunnittelussa sekä yhteensopimattomuutta erilaisten ilmatilan rakenteiden välillä;
 - ii) jäsenvaltioiden ja ilmaliikennepalvelujen tarjoajien on harkittava verkon hallinnoijaa kuullen korjaavia toimenpiteitä näiden havaittujen puutteiden korjaamiseksi, jotta kaikkien ilmatilan käyttäjien ja lentoasemien pitäjien tarpeisiin vastataan mahdollisimman laajalti;
 - iii) ilmaliikennepalvelujen tarjoajien on pantava nämä toimenpiteet täytäntöön joko yksittäin tai yhdessä toiminnallisten ilmatilan lohkojen puitteissa yhteistyössä verkon hallinnoijan kanssa, jollei toimivaltaisten viranomaisten päätöksistä kansallisella tai toiminnallisten ilmatilalohkojen tasolla muuta johdu.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 27 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

5. Muista kuin 2 kohdassa ja 4 kohdan c ja h alakohdassa tarkoitetuista ilmatilan suunnitteluun liittyvistä asioista päätetään kansallisella tasolla tai toiminnallisten ilmatilan lohkojen tasolla. Suunnitteluprosessissa on otettava huomioon ilmaliikenteen tarpeet, kausiluonteisuus ja vaativuustaso sekä suorituskykysuunnitelmat, ja siinä on kuultava laajasti asianomaisia ilmatilan käyttäjiä tai ilmatilan käyttäjiä edustavia ryhmiä sekä tarvittaessa sotilasviranomaisia.

18 artikla

Palveluntarjoajien väliset suhteet

1. Lennonvarmistuspalvelujen tarjoajat voivat käyttää muiden sellaisten palveluntarjoajien palveluja, joilla on unionissa annettu hyväksyntätodistus tai vakuutus, sekä sotilasalan palveluntarjoajien palveluja asetuksen (EY) 216/2008 1 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
2. Lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien on saatettava yhteistyösuhteensa kirjallisiksi sopimuksiksi tai vastaaviksi oikeudellisiksi järjestelyiksi, joissa eritellään kunkin palvelun tarjoajan täsmälliset velvoitteet ja niiden suorittamat tehtävät ja mahdollistetaan operatiivisten tietojen vaihto kaikkien palveluntarjoajien välillä yleisen ilmaliikenteen edellyttämässä laajuudessa. Tällaisista järjestelyistä on ilmoitettava asianomaisille kansallisille valvontaviranomaisille.
3. Tapauksissa, joihin liittyy ilmaliikennepalvelujen tarjoaminen, edellytetään kyseisten jäsenvaltioiden hyväksyntää. Tapauksissa, joihin liittyy sääpalvelujen tarjoaminen, edellytetään kyseisten jäsenvaltioiden hyväksyntää, jos nämä ovat nimenneet sääpalvelujen tarjoajan yksinoikeudella 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

19 artikla

Suhteet sidosryhmiin

Lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien on luotava mekanismit, joiden avulla ne kuulevat asianomaisia ilmatilan käyttäjien ja lentopaikkojen pitäjien ryhmiä kaikista tarjottuihin palveluihin liittyvistä merkittävistä kysymyksistä, mukaan lukien ilmatilan rakenteiden merkittävät muutokset tai strategiset investoinnit, joilla on vaikutusta ilmaliikenteen hallinnan ja lennonvarmistuspalvelujen tarjoamiseen ja/tai maksuihin. Kuuleminen on suoritettava tavalla, joka on oikeasuhteinen tarjottujen palvelujen laajuuteen nähden.

20 artikla

Suhteet sotilasviranomaisiin

Jäsenvaltioiden on yhteisen liikennepolitiikan yhteydessä toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että toimivaltaisten siviili- ja sotilasviranomaisten välillä laaditaan tai uusitaan kirjalliset sopimukset tai vastaavat oikeudelliset järjestelyt määriteltujen ilmatilan lohkojen hallinnasta.

Kirjanpidon avoimuus

1. Lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien on omistusjärjestelyistään tai oikeudellisesta muodostaan riippumatta laadittava ja julkaistava tilinpäätöksensä sekä suorituttava niitä koskeva riippumaton tilintarkastus. Tilinpäätösten on oltava unionin käyttöön ottamien kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IAS) mukaisia. Jos täydellinen vastaavuus kansainvälisten tilinpäätösstandardien kanssa ei palvelujen tarjoajan oikeudellisen aseman vuoksi ole mahdollista, palvelujen tarjoajan on pyrittävä mahdollisimman suureen vastaavuuteen.
2. Lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien on joka tapauksessa julkaistava vuosikertomus ja niiden tilinpäätös on tarkastettava säännöllisesti.
3. Tarjotessaan palvelukokonaisuuksia lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien on yksilöitävä ja ilmoitettava lennonvarmistuspalveluista johtuvat kulut ja tuotot, jotka on eriteltävä 12 ja 13 artiklassa tarkoitetun lennonvarmistuspalvelujen maksujärjestelmän mukaisesti, sekä laadittava tarvittaessa konsolidoitu tilinpäätös muista kuin lennonvarmistuspalveluista samalla tavalla kuin jos kyseisiä palveluja tarjoaisivat erilliset yritykset.
4. Jäsenvaltioiden on nimettävä toimivaltaiset viranomaiset, joilla on oikeus tutustua jäsenvaltioiden vastuualueeseen kuuluvassa ilmatilassa palveluja tarjoavien kirjanpitoaineistoon.
5. Jäsenvaltiot voivat soveltaa kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamisesta 19 päivänä heinäkuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1606/2002²⁴ 9 artiklan mukaisia siirtymäkauden säännöksiä tämän asetuksen soveltamisalan piiriin kuuluviin lennonvarmistuspalvelujen tarjoajiin.

²⁴ EYVL L 243, 11.9.2002, s. 1.

Tietojen saatavuus ja tietosuoja

1. Asiaankuuluvat operatiiviset tiedot on yleisen ilmaliikenteen edellyttämässä laajuudessa vaihdettava reaaliaikaisesti kaikkien lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien, ilmatilan käyttäjien ja lentoasemien välillä siten, että niiden operatiivisia tarpeita tuetaan. Tietoja voidaan käyttää ainoastaan operatiivisiin tarkoituksiin.
2. Asiaankuuluvien operatiivisten tietojen käyttöoikeus on myönnettävä syrjimättä asianmukaisille viranomaisille, lennonvarmistuspalvelujen tarjoamiseen oikeuttavan hyväksyntätodistuksen tai vakuutuksen haltijoille, ilmatilan käyttäjille ja lentokentille, sanotun kuitenkin rajoittamatta turvallisuus- ja puolustuspoliittisia intressejä.
3. Sertifioitujen tai vakuutuksen antaneiden palvelujen tarjoajien, ilmatilan käyttäjien ja lentoasemien on vahvistettava muiden kuin 1 kohdassa tarkoitettujen asiaankuuluvien operatiivisten tietojensa käyttöä koskevat vakioehdot. Kansallisten valvontaviranomaisten on hyväksyttävä tällaiset vakioehdot. Komissio voi hyväksyä toimenpiteitä, jotka koskevat tietojenvaihdossa noudatettavia menettelyjä ja asiaankuuluvien tietojen tyyppiä näiden tietojen saatavuutta koskevien ehtojen ja niiden hyväksymisen yhteydessä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 27 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

IV LUKU ILMATILA JA YHTEENTOIMIVUUS

23 artikla

Elektroniset ilmailutiedot

1. Komissio varmistaa yhteistyössä verkon hallinnoijan kanssa, rajoittamatta jäsenvaltioiden ilmailutietojen julkaisemista ja tällaisen julkaisemisen kanssa yhdenmukaisella tavalla, että saatavilla on yhtenäisesti esitettyjä korkealaatuisia elektronisia ilmailutietoja, joiden laatu ja ajanmukaisuus vastaavat kaikkien niitä tarvitsevien käyttäjien tarpeita.
2. Edellä olevan 1 kohdan soveltamiseksi komissio varmistaa, että unionin laajuiseksi jakelukanavaksi kehitetään yhteinen elektroninen lennonneuvontaportaali, johon asianomaisilla sidosryhmillä on rajoittamaton pääsy. Tämä portaali kokoaa yhteen esimerkiksi ilmailutiedotuksia, ilmaliikennepalvelutoimiston (ATS) tietoja, säättietoja ja ilmaliikennevirtojen säätelyä koskevia tietoja.
3. Komissio hyväksyy yhteisen elektronisen lennonneuvontaportaalin perustamista ja täytäntöönpanoa koskevia toimenpiteitä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 27 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

23 a artikla²⁵

Ilmatilan joustava käyttö

1. Jäsenvaltioiden on niiden vastuulle kuuluvien sotilaallisten näkökohtien järjestäminen huomioon ottaen huolehdittava ICAO:n määrittelemän ja Eurocontrolin kehittämän ilmatilan joustavan käytön periaatteen yhdenmukaisesta soveltamisesta yhtenäisessä eurooppalaisessa ilmatilassa ilmatilan hallinnan ja ilmaliikennevirtojen säätelyn helpottamiseksi osana yhteistä liikennepolitiikkaa ja ilmaliikenteen hallinnan yleissuunnitelmaa noudattaen.
2. Jäsenvaltioiden on esitettävä komissiolle vuosittain kertomus ilmatilan joustavan käytön periaatteen soveltamisesta osana yhteistä liikennepolitiikkaa niiden vastuulla olevan ilmatilan osalta.
3. Jos ilmatilan joustavaa käyttöä koskevan periaatteen soveltamisen vahvistaminen ja yhdenmukaistaminen yhtenäisessä eurooppalaisessa ilmatilassa on erityisesti jäsenvaltioiden toimittamien kertomusten johdosta tarpeen, komissio toteuttaa toimenpiteitä osana yhteistä liikennepolitiikkaa. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 27 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

²⁵ Asetuksen 551/2004 entinen 7 artikla SEUT-sopimuksen mukaisena.

Ilmaliikenteen hallinnan tekninen kehitys ja yhteentoimivuus

1. Komissio hyväksyy yksityiskohtaiset säännöt, jotka koskevat ilmaliikenteen hallinnan yleissuunnitelman laatimiseen ja toteuttamiseen liittyvän ilmaliikenteen hallinnan teknisen kehityksen ja yhteentoimivuuden edistämistä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 27 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen ennen ilmaliikenteen hallinnan yleissuunnitelman toteuttamista.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin sääntöihin sovelletaan asetuksen (EY) N:o 216/2008 17 artiklan 2 kohdan b alakohtaa. Komissio pyytää tarvittaessa EASAA sisällyttämään nämä säännöt mainitun asetuksen 56 artiklassa tarkoitettuun vuotuisen työohjelmaan.

V LUKU LOPPUSÄÄNNÖKSET

25 artikla

Liitteiden mukauttaminen

Siirretään komissiolle valta antaa 26 artiklan nojalla delegoituja säädöksiä liitteessä II olevan 2 kohdan b, c, d, e, f, g ja h alakohdassa lueteltujen lennonvarmistuspalvelujen tarjoajille myönnettäviin todistuksiin liitettävien ehtojen muuttamiseksi²⁶, jotta voidaan ottaa huomioon kansallisten valvontaviranomaisten näiden vaatimusten ja ehtojen soveltamisesta saamat kokemukset tai ilmaliikenteen hallintajärjestelmien kehitys lennonvarmistuspalvelujen yhteentoimivuuden ja yhtenäisen tarjonnan suhteen.

²⁶ Liite I on sulautettu asetuksen (EY) N:o 216/2008 liitteeseen V.

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artikkelissa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle ...päivästä ...kuuta ... [*tämän asetuksen julkaisemispäivä*] viiden vuoden ajaksi 25 artikkelissa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 25 artikkelissa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyyteen.
4. On erityisen tärkeää, että komissio ennen näiden delegoitujen säädösten hyväksymistä noudattaa tavanomaista käytäntöään ja toteuttaa asianmukaiset asiantuntijatason kuulemiset, myös kansallisella tasolla. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

²⁷ KOM on esittänyt varauman 26 ja 27 artiklaan ja erityisesti 26 artiklan 4 kohtaan.

5. Edellä 25 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

27 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea, jäljempänä ”yhtenäisen ilmatilan komitea”, joka muodostuu kahdesta kunkin jäsenvaltion edustajasta ja jonka puheenjohtajana on komission edustaja. Komitean on varmistettava, että kaikkien käyttäjäryhmien edut otetaan tasapainoisesti huomioon. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklassa säädettyä menettelyä.
3. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklassa säädettyä menettelyä.
4. Jos komitea ei anna lausuntoa, komissio ei hyväksy ehdotusta täytäntöönpanosäädökseksi, ja tuolloin sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohtaa.

Komission toteuttama sidosryhmien kuuleminen

1. Komissio perustaa unionin tason menettelyn, jotta se voi tarvittaessa kuulla sidosryhmiä tämän asetuksen täytäntöönpanoon liittyvistä kysymyksistä. Komission päätöksellä 98/500/EY perustettu alakohtainen neuvottelukomitea osallistuu kuulemismenettelyyn.
2. Sidosryhmiä voivat olla:
 - lennonvarmistuspalvelujen tarjoajat tai näitä edustavat ryhmät,
 - verkon hallinnoija,
 - lentoaseman pitäjät tai näitä edustavat ryhmät,
 - ilmatilan käyttäjät tai näitä edustavat ryhmät,
 - sotilashenkilöstö,
 - laitteiden ja järjestelmien valmistajat,
 - henkilökuntaa edustavat ammatilliset järjestöt ja
 - kansalliset lentoasemien koordinaattorit.
3. Komissio toimittaa kuulemisen tulokset jäsenvaltioiden saataville.

29 artikla

Toimialan neuvoa-antava elin

Komitean ja Eurocontrolin roolia rajoittamatta komissio perustaa toimialan neuvoa-antavan elimen, johon kuuluu lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien, ilmatilan käyttäjien, lentoaseman pitäjien, laitevalmistajien sekä henkilökuntaa edustavien ammatillisten järjestöjen edustajia. Kyseisen elimen tehtävänä on ainoastaan avustaa komissiota yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan toteuttamisessa.

30 artikla

Suhteet kolmansiin maihin

Unionin ja sen jäsenvaltioiden tavoitteena on tukea yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan ulottamista Euroopan unioniin kuulumattomiin maihin. Tätä varten ne pyrkivät ulottamaan yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan Euroopan unioniin kuulumattomiin naapurimaihin näiden kanssa tehtävien sopimusten puitteissa. Lisäksi ne pyrkivät tekemään yhteistyötä kyseisten maiden kanssa joko toiminnallisten ilmatilan lohkojen tai verkkotoimintoja koskevien sopimusten puitteissa taikka tehostetun yhteistyön yleistä kehystä koskevan Euroopan unionin ja Eurocontrolin välisen sopimuksen puitteissa.

31 artikla

Muiden elinten tuki

Komissio voi pyytää sille tämän asetuksen nojalla kuuluvien tehtävien toteuttamisessa tukea muilta elimiltä, myös Eurocontrolilta EU:n ja Eurocontrolin sopimuksen puitteissa.

32 artikla

Luottamuksellisuus

1. Kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti toimivat kansalliset valvontaviranomaiset ja komissio, verkon hallinnoija tai suorituskyvyn tarkastuselin eivät saa ilmaista luonteeltaan luottamuksellisia tietoja, erityisesti lennonvarmistuspalvelujen tarjoajia, niiden liikesuhteita tai niiden kustannusperustan osatekijöitä koskevia tietoja.
2. Edellä olevan 1 kohdan soveltaminen ei rajoita kansallisten valvontaviranomaisten tai komission oikeutta ilmaista tietoja, jos niiden ilmaiseminen on olennaisen tärkeää kyseisten viranomaisten tehtävien suorittamiselle, mutta tietojen ilmaisemisen on tällöin oltava oikeasuhteista ja siinä on otettava huomioon lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien, ilmatilan käyttäjien, lentoasemien tai muiden asianomaisten sidosryhmien oikeudet edut kaupallisesti arkaluonteisten tietojensa suojaamisessa.
3. Edellä 12 artiklassa tarkoitetun maksujärjestelmän mukaisesti toimitetut tiedot on julkistettava.

33 artikla

Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on säädettävä seuraamuksista, joita sovelletaan tämän asetuksen säännösten rikkomiseen, erityisesti jos niihin syyllistyvät ilmatilan käyttäjät ja palveluntarjoajat. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

34 artikla

Uudelleentarkastelu ja vaikutusten arviointimenetelmät

1. Komissio arvioi tämän asetuksen soveltamista säännöllisin väliajoin ja antaa siitä kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle kunkin 11 artiklan 5 kohdan d alakohdassa tarkoitetun viiteajanjakson lopussa. Komissio voi perustelluissa tapauksissa tässä tarkoituksessa pyytää jäsenvaltioilta tämän asetuksen soveltamisen kannalta merkityksellisiä tietoja.
2. Kertomuksiin on sisällyttävä arvio tämän asetuksen soveltamiseksi toteutetuilla toimenpiteillä saavutetuista tuloksista, mukaan luettuina tarvittavat tiedot alan kehittymisestä, etenkin taloudellisten, sosiaalisten, ympäristöön ja työllisyyteen liittyvien ja teknologisten näkökohtien osalta, sekä palvelujen laadusta; näitä tietoja on tarkasteltava suhteessa alkuperäisiin tavoitteisiin ja tuleviin tarpeisiin.

35 artikla

Suojalauseke

Tämä asetus ei estä jäsenvaltiota soveltamasta toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen keskeisten turvallisuus- tai puolustusetujen suojaamiseksi. Tällaisia toimenpiteitä ovat erityisesti ne, jotka ovat välttämättömiä:

- a) jäsenvaltion vastuulla olevan ilmatilan valvomiseksi ICAOn alueellisten lennonvarmistussopimusten mukaisesti, mukaan lukien kyky havaita, tunnistaa ja arvioida kaikki kyseistä ilmatilaa käyttävät ilma-alukset, lentojen turvallisuuden varmistamiseksi sekä turvallisuuteen ja puolustukseen tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiseksi,
- b) yleisen järjestyksen ylläpitämiseen vaikuttavissa vakavissa sisäisissä levottomuuksissa,
- c) sodassa tai sodan uhan muodostavassa vakavassa kansainvälisessä jännitystilanteessa,
- d) sellaisten kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi, joihin jäsenvaltio on sitoutunut rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden ylläpitämiseksi,
- e) sotilaallisten operaatioiden ja sotilaallisen koulutuksen toteuttamiseksi, mukaan lukien tarvittavat harjoitusmahdollisuudet.

36 artikla

[...]

37 artikla

Kumottavat säädökset

Kumotaan asetukset (EY) N:o 549/2004, 550/2004 ja 551/2004.

Kumotaan asetus (EY) 552/2014 lukuun ottamatta

– asetuksen 5 ja 6 artiklaa sekä liitteitä III ja IV, joita sovelletaan edelleen vakuutuksia varten, kunnes asetuksen (EY) N:o 216/2008 8 b artiklan 6 kohdassa tarkoitetut täytäntöönpanotoimenpiteet tulevat voimaan;

– kyseisen asetuksen 4 ja 7 artiklaa, joita sovelletaan edelleen, kunnes asetuksen (EY) N:o 216/2008 24 ja 8 b artiklassa tarkoitetut täytäntöönpanotoimenpiteet tulevat voimaan.

Viittauksia kumottuihin asetuksiin pidetään viittauksina tähän asetukseen liitteessä III olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

38 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Asetuksen 3 artiklaa sovelletaan 18 kuukautta tämän asetuksen voimaantulon jälkeen, paitsi niissä jäsenvaltioissa, jotka kuuden kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta ilmoittavat komissiolle päätöksestään perustaa kansallinen valvontaviranomainen oikeudellisesti erillisenä elimenä, jolloin 3 artiklaa sovelletaan 48 kuukautta tämän asetuksen voimaantulon jälkeen.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Strasbourgissa

Euroopan parlamentin puolesta

Neuvoston puolesta

Puhemies Puheenjohtaja

[poistettu ja sisällytetty EASA-asetuksen liitteeseen V (ks. asiak. 15472/14)]

TODISTUKSIIN LIITETTÄVÄT EHDOT

1. Todistuksissa on mainittava
 - a) todistuksen antanut kansallinen valvontaviranomainen;
 - b) hakija (nimi ja osoite);
 - c) palvelut ja tarvittaessa toiminnot, joiden osalta tarjoajalle on annettu hyväksyntätodistus;
 - d) lausunto siitä, että hakija vastaa asetuksen (EY) N:o 216/2008 8 b artiklassa määritellyjä yhteisiä vaatimuksia;
 - e) todistuksen myöntämispäivä ja voimassaoloaika.
2. Todistukseen liittyvät lisäehdot voivat tarvittaessa koskea
 - a) ilmatilan käyttäjien syrjimätöntä oikeutta lennonvarmistuspalveluihin ja tällaisilta palveluilta edellytettävää suoritustasoa, myös turvallisuuden ja yhteentoimivuuden tasoja;
 - b) yhden tai useamman yksittäisen palvelun toiminnallisia erittelyjä;
 - c) ajankohtaa, johon mennessä palveluja olisi tarjottava;
 - d) erilaisia yhdessä tai useammassa yksittäisessä palvelussa käytettäviä toimintaan liittyviä laitteita;
 - e) sellaisen palvelutoiminnan harjoittamisen erillään pitämistä tai rajoittamista, joka ei liity lennonvarmistuspalvelujen tarjoamiseen;
 - f) palvelujen tarjoajan ja kolmannen osapuolen välisiä sopimuksia tai muita järjestelyjä, jotka koskevat palveluja;

- g) sellaisten tietojen toimittamista, joita voidaan kohtuudella vaatia sen tarkistamiseksi, että palvelut ovat yhteisten vaatimusten mukaisia, mukaan luettuina suunnitelmat, rahoitusta ja toimintaa koskevat tiedot sekä tarjottujen lennonvarmistuspalvelujen tyyppiä ja/tai soveltamisalaa koskevat tärkeimmät muutokset;
 - h) muita oikeudellisia seikkoja, jotka eivät liity erityisesti lennonvarmistuspalveluihin, kuten todistuksen keskeyttämiseen tai peruuttamiseen liittyvät ehdot.
-

VASTAAVUUSTAULUKKO

Asetus 549/2004	Asetus 550/2004	Asetus 551/2004	Asetus 552/2004	Tämä aset
1 artiklan 1–3 kohta				1 artiklan 1–3 kohta
		1 artiklan 3 kohta		1 artiklan 4 kohta
1 artiklan 4 kohta				1 artiklan 5 kohta
	1 artikla			-----
		1 artiklan 1, 2 ja 4 kohta		-----
			1 artikla	-----
2 artiklan 1–35 alakohta				2 artiklan 1–35 alakohta
				2 artiklan 36–38 alakohta
2 artiklan 17, 18, 23, 24, 32, 35 ja 36 alakohta				-----
3 artikla				-----
4 artiklan 1 ja 2 kohta				3 artiklan 1 ja 2 kohta

				3 artiklan 3 ja 4 kohta
4 artiklan 3 kohta				3 artiklan 5 kohta
				3 artiklan 6 kohta
3 artiklan 4–5 kohta				3 artiklan 7 ja 8 kohta
				3 artiklan 9 kohta
	2 artiklan 1 kohta			4 artiklan 1 a kohta
				4 artiklan 1 kohdan b–g alakohta
	2 artiklan 2 kohta			4 artiklan 2 kohta
				5 artiklan 1 ja 2 kohta
	2 artiklan 3–6 kohta			5 artiklan 3–6 kohta
	3 artiklan 1 ja 2 kohta			6 artiklan 1 ja 2 kohta
			8 artiklan 1 ja 3 kohta	6 artiklan 3 ja 4 kohta
				6 artiklan 5 kohta

			8 artiklan 2 ja 4 kohta	-----
	6 artikla			-----
10 artiklan 1 kohta				7 artiklan 1 kohta
				7 artiklan 2 kohta
	7 artiklan 1 kohta			8 artiklan 1 kohta
				8 artiklan 2 kohta
	7 artiklan 4 ja 6 kohta			8 artiklan 3 ja 4 kohta
	7 artiklan 2, 3, 5 sekä 7–9 kohta			-----
	8 artikla			9 artikla
				10 artikla
	9 artikla			-----
11 artikla				11 artikla
	14 artikla			12 artikla
	15 artikla			13 artikla
	16 artikla			14 artikla

	15 a artikla			15 artikla
	9 a artiklan 1 kohta			16 artiklan 1 ja 3 kohta
				16 artiklan 2 kohta
	9 a artiklan 2 kohdan I alakohta			-----
	9 a artiklan 2 kohta			16 artiklan 4 kohta
				16 artiklan 5 kohta
	9 a artiklan 3–9 kohta			16 artiklan 6–12 kohta
	9 b artikla			-----
		6 artiklan 1 kohta– 2 kohdan b alakohta		17 artiklan 1 kohta ja 2 kohdan b alakohta
				17 artiklan 2 kohdan c–e alakohta
		6 artiklan 3 kohta– 4 kohdan d alakohta		17 artiklan 3 kohta– 4 kohdan d alakohta
				17 artiklan 4 kohdan e alakohta
		6 artiklan 4 kohdan e–f alakohta		17 artiklan 4 kohdan f ja g alakohta

		6 artiklan 5 ja 7 kohta		17 artiklan 5 ja 6 kohta
		6 artiklan 8 ja 9 kohta		-----
	10 artikla			18 artikla
				19 artikla
	11 artikla			20 artikla
	12 artikla			21 artikla
	13 artikla			22 artikla
		3 artikla		-----
		3 a artikla		23 artikla
		4 artikla		-----
		7 artikla		-----
		8 artikla		-----
			3 artikla	24 artiklan 1 ja 2 kohta
			[...]	-----
			2 [...] artikla	-----
			[...] 4–7 artikla	-----
	17 artiklan 1 kohta			25 artikla

				26 artikla
5 artiklan 1–3 kohta				27 artiklan 1–3 kohta
5 artiklan 4 ja 5 kohta				-----
10 artiklan 2 ja 3 kohta				28 artiklan 1 ja 2 kohta
6 artikla				29 artikla
7 artikla				30 artikla
8 artikla				31 artikla
	4 artikla			-----
			9 artikla	-----
	18 artikla			32 artikla
9 artikla				33 artikla
12 artiklan 2–4 kohta				34 artiklan 1–3 kohta
12 artiklan 1 kohta				-----
	18 a artikla			-----
		10 artikla		-----
13 artikla				35 artikla
13 a artikla				36 artikla

			10 artikla	-----
			11 artikla	37 artikla
	19 artiklan 1 kohta			38 artikla
	19 artiklan 2 kohta			-----
	Liite I		Liite V	[...]
			Liite I	-----
	Liite II			Liite II
			Liite II	-----
				Liite III
			Liite III	-----
			Liite IV	-----
